

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR

.....

RADY POWIATU W WYSZKOWIE

Z DNIA .....

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Data sporządzenia prognozy: Sierpień 2021 r.

Autor: Rafał Modrzejewski

Powiat Wyszkowski, 2021 r.

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
1. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA	4
2. CEL I ZAKRES MERYTORYCZNY OPRACOWANIA	4
3. ZAKRES PROGNOZY	5
4. METODY PRACY I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	6
5. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA NA TERENACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI	7
5.1. OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA.....	7
5.2. ZAGROŻENIA HAŁASEM	13
5.3. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE.....	20
5.4. STAN WÓD	24
5.4.1. WODY POWIERZCHNIOWE	24
5.4.2. WODY PODZIEMNE	30
5.5. SUROWCE MINERALNE	36
5.6. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	39
5.7. ZASOBY PRZYRODNICZE.....	44
5.7.1. OBSZARY CHRONIONE	44
6. POTENCJALNE ZMIANY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU	53
7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM.....	54
8. CELE OCHRONY PRZYRODY WYNIKAJĄCE Z USTAWY Z DNIA 16 KWIECZNIA 2004 ROKU O OCHRONIE PRZYRODY ORAZ ZAKAZY WYNIKAJĄCE Z USTANOWIONYCH FORM OCHRONY PRZYRODY.....	56
9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO W WYNIKU REALIZACJI ZAPISÓW DOKUMENTU.....	59
10. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE DZIAŁAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU NA WYBRANE ELEMENTY ŚRODOWISKA.....	71
10.1. JAKOŚĆ POWIETRZA.....	71
10.2. KLIMAT.....	72
10.3. KLIMAT AKUSTYCZNY.....	74
10.4. WODY.....	75
10.5. LUDZIE	76
10.6. ROŚLINY, ZWIERZĘTA I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA.....	76
11. ANALIZA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW	77

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

12. ANALIZA WPŁYWU DZIAŁAŃ UJĘTYCH W PROGRAMIE NA CELE ŚRODOWISKOWE JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD WYNIKAJĄCE Z RAMOWEJ DYREKTYWY WODNEJ.....	80
13. PROPOZYCJE DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH	80
14. POTENCJALNE ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE	80
STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	81
SPIS TABEL	84
SPIS RYSUNKÓW	85
SPIS WYKRESÓW.....	86

1. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Przedmiotowa prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została w związku z zakwalifikowaniem Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. do jednego z dokumentów wymienionych w art. 46 oraz w związku z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2021 poz. 247, ze zm.).

Zgodnie z art. 46 Ustawy OOS, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty:

- 1) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 2) polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 3) polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

2. CEL I ZAKRES MERYTORYCZNY OPRACOWANIA

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu Prognoza Oddziaływania na Środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

3. ZAKRES PROGNOZY

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2021 poz. 247, ze zm.).

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko, a w szczególności na:
  - różnorodność biologiczną,
  - ludzi,
  - zwierzęta,
  - rośliny,
  - wodę,
  - powietrze,
  - powierzchnię ziemi,
  - krajobraz,
  - klimat,
  - zasoby naturalne,
  - zabytki, o dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszkowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

4. METODY PRACY I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autorzy kierowali się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

5. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA NA TERENACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI

5.1. OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA

W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa mazowieckiego wyznaczono 4 strefy (aglomeracja warszawska, miasto Płock, miasto Radom, strefa mazowiecka).

Wyniki klasyfikacji jakości powietrza wynikające z *Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Mazowieckim* z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzkiego, dla strefy mazowieckiej przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Wynikowe klasy dla strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2020 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej											
Strefa mazowiecka	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2.5
	A	A	C	A	A	A	A ¹	A	A	A	C	C1 ²

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, wszystkie strefy uzyskały klasę D2

2) Dla pyłu zawieszony PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, wszystkie strefy uzyskały klasę A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2020, Autor: RWMŚ GIOŚ, Rok wydania: 2021.

Wynik oceny strefy mazowieckiej za rok 2020, w której położony jest powiat wyszkowski wskazuje, że dotrzymane są poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe substancji w powietrzu (klasa A) ustanowione ze względu na ochronę zdrowia dla następujących zanieczyszczeń:

- dwutlenku siarki,
- dwutlenku azotu,
- ołowiu,
- benzenu,
- tlenku węgla,
- kadmu,
- niklu,
- ozonu,
- arsenu,

Roczna ocena jakości powietrza dla strefy mazowieckiej wskazała, iż przekroczone zostały dopuszczalne poziomy dla:

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

- pyłu PM10,
- pyłu PM2.5.
- benzo(a)pirenu.

Stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy mazowieckiej ze względu na ochronę roślin, nie zostały przekroczone.

Bezpośrednio na terenie gmin powiatu wyszkowskiego zgodnie z roczną oceną jakości powietrza odnotowano przekroczenia zgodnie z poniższą tabelą.

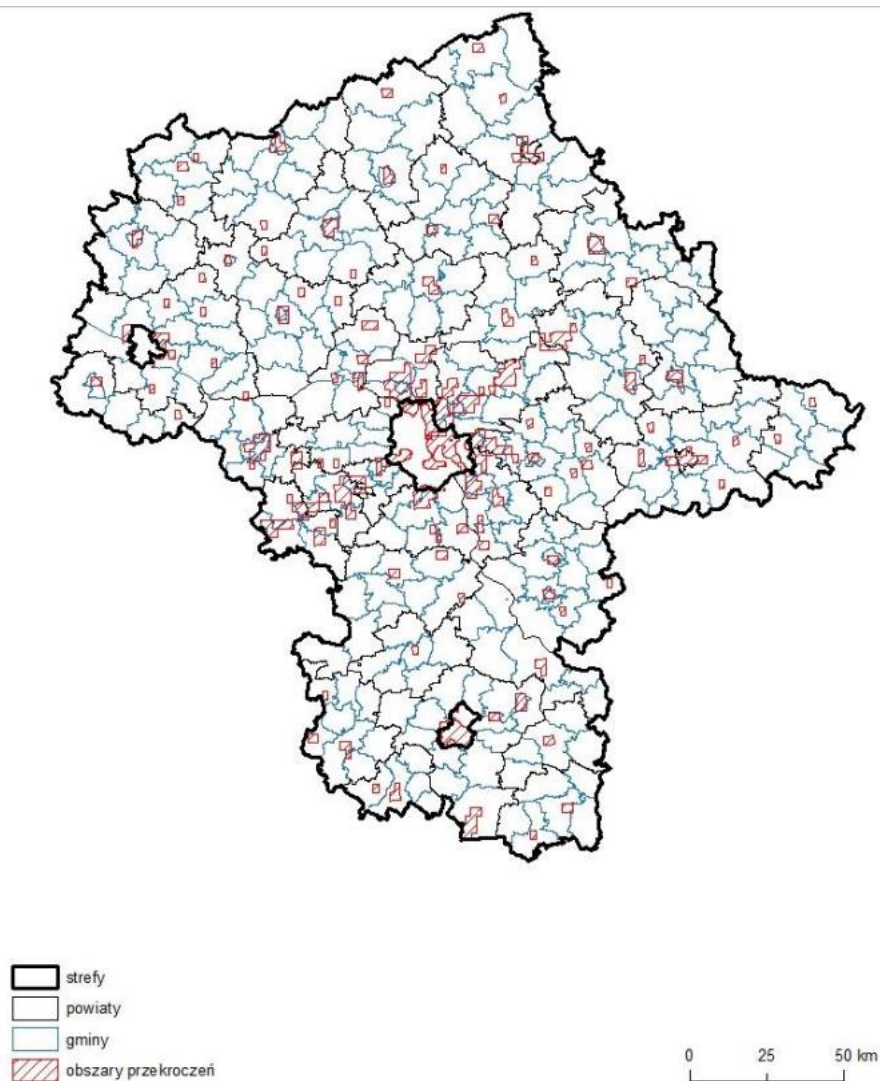
Tabela 2. Rodzaj przekroczeń odnotowanych na terenie gmin powiatu wyszkowskiego w 2020 r.

Jednostka terytorialna	Rodzaj przekroczeń		
	Poziom dopuszczalny Śr. 24-godz. pyłów PM10	Poziom dopuszczalny (II faza) Średnia roczna pyłów PM2.5	Poziom docelowego stężenia benzo(a)pirenu Średnia roczna
Brańszczyk	NIE	NIE	NIE
Długosiodło	NIE	NIE	TAK
Rząśnik	NIE	NIE	NIE
Somianka	NIE	NIE	NIE
Wyszków	NIE	NIE	TAK
Zabrodzie	NIE	NIE	NIE

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2020, Autor: RWMS GIOŚ, Rok wydania: 2021.

Graficzne przedstawienie odnotowanych przekroczeń benzo(a)pirenu na terenie województwa przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 1. Zasięg obszarów przekroczenia poziomu docelowego stężenia B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie mazowieckim w 2020 roku.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2020, Autor: RWMS GIOŚ, Rok wydania: 2021.

Emisja z emitorów liniowych

Jednym z podstawowych czynników środowiskotwórczych, związanych z komunikacją jest zanieczyszczenie powietrza występujące w sąsiedztwie dróg. Pojazdy samochodowe poruszające się po drogach, emitują do atmosfery duże ilości różnorodnych substancji toksycznych, powstających w wyniku spalania paliwa napędowego, a także na skutek wzajemnego oddziaływania opon i nawierzchni dróg oraz zużywania się niektórych elementów pojazdu.

Jest to problem narastający, zwłaszcza na terenie miast i centrum gmin. Mimo prowadzonej tam modernizacji układów komunikacyjnych, wskutek lawinowo narastającej liczby samochodów, płynność ruchu w godzinach szczytu jest zakłócona. Obecność spalin samochodowych najdotkliwiej odczuwana jest w letnie oraz w słoneczne dni, ponieważ oprócz toksycznych spalin tworzy się bardzo szkodliwa dla zdrowia, przypowierzchniowa warstwa ozonu pochodzenia fotochemicznego.

Przez teren powiatu wyszkowskiego przebiegają drogi krajowe:

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

- Droga ekspresowa S8,
- Droga krajowa nr 62.

Uzupełnieniem infrastruktury drogowej są drogi wojewódzkie, gminne i powiatowe.

Zarządcami dróg, do właściwości których należą sprawy z zakresu planowania budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony dróg, są następujące organy:

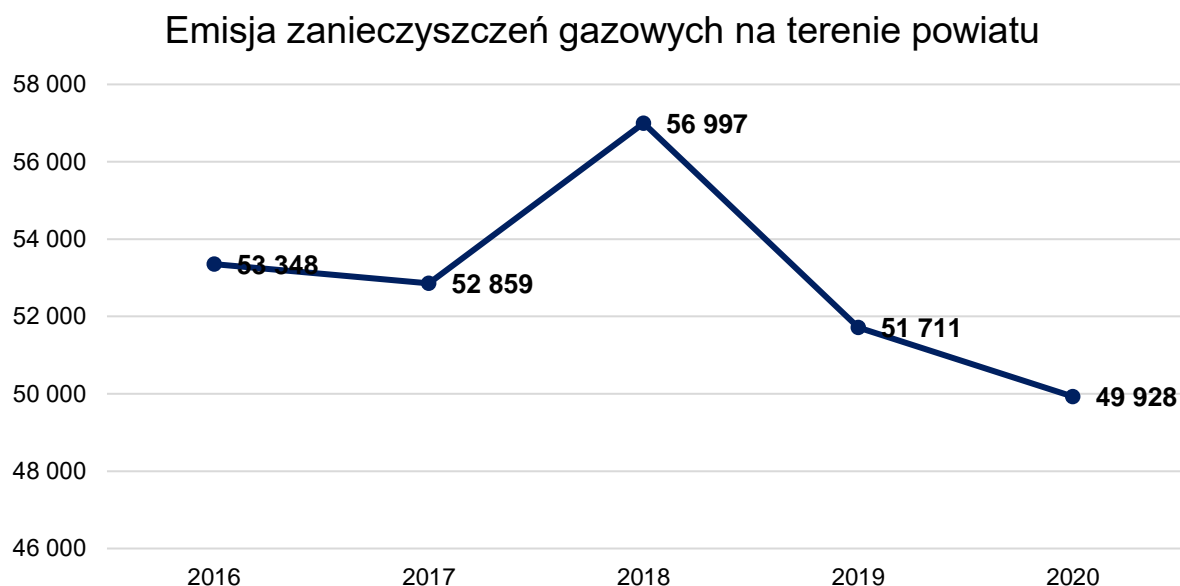
- dróg krajowych – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie,
- dróg wojewódzkich – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Warszawie,
- dróg powiatowych – Zarząd Powiatu Wyszковского,
- dróg gminnych – Burmistrz Wyszkowa i wójtowie gmin.

Największa emisja zanieczyszczeń gazów i pyłów do powietrza dotyczy głównie tlenu węgla oraz tlenków azotu (84%). Nie można pominąć również pozostałych zanieczyszczeń pomimo znacznie mniejszej ilości w Mg/rok, dlatego że są to substancje rakotwórcze w szczególności benzen. Bardzo istotnym źródłem zanieczyszczenia powietrza w powiecie jest tzw. emisja komunikacyjna, czyli spaliny emitowane przez różnego typu pojazdy mechaniczne. Ruch samochodowy przyczynia się do nadmiernych stężeń pyłów zawieszonych oraz stanowi główne źródło emisji dwutlenku azotu.

Najbardziej narażoną gminą na emisję komunikacyjną jest gmina Wyszków.

Emisja zanieczyszczeń powodowana przez przedsiębiorstwa na terenie powiatu

W ostatnich latach występuje spadek wartości związanych z emisją zanieczyszczeń gazowych na terenie powiatu wyszkowskiego (za wyjątkiem wzrostu w 2018 roku).

Wykres 1. Emisja zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych [t/rok] w latach 2016 – 2020.

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/wymiary>, [Dostęp: 10.08.2021 r.].

Emisję poszczególnych substancji w ramach emisji zanieczyszczeń gazowych w latach 2016 – 2020 przedstawiono w poniższej tabeli.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Tabela 3. Emisja zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych [t/rok] na terenie powiatu wyszkowskiego.

Emisja zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych [t/rok]					
	2016	2017	2018	2019	2020
Dwutlenek siarki	124	119	123	117	93
Tlenki azotu	138	143	182	168	176
Tlenek węgla	20	79	76	23	22
Dwutlenek węgla	53 066	52 518	56 615	51 402	49 636

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/wymiary>, [Dostęp: 10.08.2021 r.].

Emisja zanieczyszczeń pyłowych na terenie powiatu od roku 2018 spada.

Wykres 2. Emisja zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych [t/rok] w latach 2016 – 2020.

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/wymiary>, [Dostęp: 10.08.2021 r.].

Na terenie powiatu wyszkowskiego funkcjonuje 10 zakładów posiadających pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, w tym:

- 6 zakładów zlokalizowanych na terenie gminy Wyszków,
- 1 zakład zlokalizowany na terenie gminy Somianka,
- 2 zakłady zlokalizowane na terenie gminy Brańszczyk,
- 1 zakład zlokalizowany na terenie gminy Długosiodło.

Ocena jakości powietrza na terenie powiatu na podstawie Programu Ochrony Powietrza

Uchwałą Nr XVI/280/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu został przyjęty do realizacji zaktualizowany program ochrony powietrza.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

W programie wskazano działania naprawcze, które powinny realizować gminy powiatu wyszkowskiego. Należą do nich:

1. Ograniczenie emisji substancji z procesu wytwarzania energii cieplnej dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody w lokalach mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej (kod działania: WMaOePow),
2. Zwiększanie powierzchni zieleni w wybranych gminach województwa mazowieckiego (kod działania: WMaObZi),
3. Edukacja ekologiczna (kod działania: WMaEdEk),
4. Kontrola przestrzegania uchwały antysmogowej oraz zakazu spalania odpadów i pozostałości roślinnych (kod działania: WMaKoUa),
5. Ograniczanie wtórnej emisji pyłu – czyszczenie ulic na mokro w gminach miejskich województwa mazowieckiego, w granicach obszaru zabudowanego, zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści we wszystkich gminach województwa (kod działania: WMaMMu).

Uszczegółowienie dla wyżej wymienionych działań stanowią działania:

1.1.1. Ograniczenie emisji substancji z procesu wytwarzania energii cieplnej dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody w lokalach mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej (kod działania WMaOePow).

Poddziałanie 1: Szczegółowa inwentaryzacja źródeł niskiej emisji – ogrzewania lokali mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej w gminach województwa mazowieckiego oraz przekazywanie wyników inwentaryzacji Zarządowi Województwa Mazowieckiego.

Poddziałanie 2: Wymiana/Likwidacja źródeł ciepła

W ramach podziałania 2 wskazano wymaganą liczbę kotłów, które należy wymienić w poszczególnych latach obowiązywania programu ochrony powietrza:

Tabela 4. Szacunkowa liczba kotłów do wymiany w ramach działania WMaOePow, w gminach powiatu wyszkowskiego w latach 2021–2026.

Gmina	Łączna liczba kotłów
Brańszczyk	1115
Długosiodło	994
Rząśnik	839
Somianka	826
Wyszków	4 434
Zabrodzie	730

Źródło: Program ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu.

5.2. ZAGROŻENIA HAŁASEM

Wartości dopuszczalnych poziomów hałasu określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112).

Zgodnie z definicją określoną w ustawie Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219, ze zm.), hałas to dźwięki o częstotliwości od 16 do 16 000 Hz. Hałas jest jednym z poważniejszych zagrożeń wpływających na stan zdrowia człowieka i jego otoczenia. Nadmierny hałas może wywoływać niekorzystne zmiany w organizmie człowieka, m.in. zaburzenia snu i wypoczynku, wpływa niekorzystnie na układ nerwowy, utrudnia pracę i naukę, zwiększa podatność na choroby psychiczne.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego LAeq i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość LAeq < 52 dB,
- średnia uciążliwość 52 dB < LAeq < 62 dB,
- duża uciążliwość 63 dB < LAeq < 70 dB,
- bardzo duża uciążliwość LAeq > 70 dB.

Źródła hałasu możemy podzielić w następujący sposób:

- komunikacyjne,
- przemysłowe i rolnicze,
- pozostałe.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Tabela 5. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku – poziom dobowy.

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ²⁾ d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Objaśnienia:

- ¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.
- ²⁾ W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.
- ³⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112).

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Tabela 6. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku – poziom długookresowy.

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L _{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L _N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L _{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L _N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	70	65	55	45

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

²⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112).

Hałas drogowy

Hałas komunikacyjny ma dominujący wpływ na klimat akustyczny środowiska. Czynniki wpływające na poziom hałasu komunikacyjnego to: natężenie i płynność ruchu, udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie dróg oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy. Hałas ten koncentruje się wzdłuż szlaków komunikacyjnych, ma więc charakter liniowy.

Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45 do 56 dB.

Eskalacja hałasu drogowego w środowisku spowodowana jest wzrastającą liczbą pojazdów samochodowych. W tabeli poniżej zestawiono dane GUS dotyczące ilości pojazdów zarejestrowanych na terenie powiatu wyszkowskiego w latach 2015-2019. Corocznie dynamicznie wzrasta liczba pojazdów na terenie powiatu.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Tabela 7. Pojazdy zarejestrowane na terenie powiatu wyszkowskiego w latach 2015-2019.

TRANSPORT (STAN W DNIU 31 XII) Pojazdy samochodowe i ciągniki ogółem	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019
pojazdy samochodowe i ciągniki	szt.	52 560	55 035	57 467	59 985	63 178
motocykle ogółem	szt.	1 287	1 433	1 557	1 731	1 932
samochody osobowe	szt.	38 893	40 851	42 667	44 519	46 600
autobusy ogółem	szt.	359	381	383	410	419
samochody ciężarowe	szt.	7 061	7 171	7 310	7 442	7 750
ciągniki samochodowe	szt.	1 650	1 737	1 883	2 048	2 264
ciągniki rolnicze	szt.	3 051	3 184	3 369	3 494	3 846

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/wymiary>, [Dostęp: 30.08.2021 r.].

Głównym źródłem hałasu drogowego są poruszające się pojazdy. Poziom generowanego przez nie hałasu zależy od wielu czynników:

- prędkości ruchu,
- rodzaju i stanu technicznego nawierzchni jezdni,
- rodzaju ruchu (jednostajny / niejednostajny),
- rodzaju pojazdów samochodowych,
- struktury ruchu (liczby pojazdów lekkich i ciężkich),
- położenia drogi (w nasypie / w wykopie / w poziomie terenu),
- ukształtowania terenu,
- pokrycia terenu,
- stanu technicznego pojazdów.

W ostatnich 5 latach nie prowadzono pomiarów hałasu komunikacyjnego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu wyszkowskiego.

Określenie realnego zagrożenia hałasem na danym odcinku drogi jest możliwe dzięki pomiarom liczby pojazdów, w tym pojazdów ciężarowych, pozwalających na ustalenie strumienia pojazdów ciężkich, które prowadzone jest raz na 5 lat. Ostatni raz takie pomiary wykonywane były w 2015 roku. Pomiary planowane na rok 2020 zostały odłożone w czasie ze względu na epidemię COVID19. Korzystając z pomiarów z 2015 roku nie jest możliwe określenie realnego stanu sytuacji w 2021 roku.

Hałas kolejowy

Przez Powiat Wyszkowski biegnie trasa kolejowa łącząca Ostrołękę z Warszawą.

Hałas kolejowy jest najbardziej odczuwalny wzdłuż linii oraz na stacjach kolejowych w porze nocnej.

Uciążliwość ta jest uzależniona od:

- stanu torowiska,
- usytuowania torowiska względem poziomego terenu (nasyp, wykop),
- częstotliwości przejazdów pociągów,

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

- prędkości i ewentualnego hamowania pociągów.

W ostatnich latach nie prowadzono pomiarów hałasu kolejowego na terenie powiatu wyszkowskiego.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy pochodzi ze źródeł znajdujących się na terenie zakładów przemysłowych, wytwórczych i rzemieślniczych. Emitorami hałasu przemysłowego są maszyny i urządzenia przemysłowe, procesy technologiczne, a także różnego rodzaju instalacje oraz transport wewnątrzzakładowy.

Największym problemem związanym z hałasem przemysłowym jest emisja z przedsiębiorstw nieposiadających żadnych zabezpieczeń akustycznych. Szczególnie uciążliwe i konfliktogenne jest funkcjonowanie zakładów przemysłowych położonych w pobliżu zabudowy mieszkaniowej – wśród mieszkańców często pojawia się dyskomfort akustyczny. Poziom emisji hałasu przemysłowego w dużej mierze zależy od stosowanego procesu technologicznego i wykorzystywanych w nim maszyn i urządzeń. Najczęściej stosowanymi zabezpieczeniami są: wyciszenia i wygłuszenia maszyn, kabiny dźwiękoszczelne, obudowy akustyczne, tłumiki, ekrany akustyczne.

Należy także zauważyć, że wraz z rozwojem sektora usług nasila się także problem uciążliwości akustycznych związanych w funkcjonowaniem m.in. lokali gastronomicznych, stacji paliw, myjni samochodowych.

Na terenie powiatu decyzją określającą dopuszczalny poziom hałasu wydano dla spółki „HIPEK” s.c. posiadającej 4 stanowiskową samoobsługową myjnię pojazdów EHRLE przy ul. Pułtuskiej w Wyszowie: decyzja SR.6241.1.2014 z dnia 28 października 2015 r.

Program ochrony środowiska przed hałasem

W ramach opracowania programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, tj. obszarów dróg krajowych zaliczanych do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne.

Program obejmuje swym zakresem tereny województwa mazowieckiego położone poza aglomeracjami, tj. obszary dróg krajowych (DK), których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne – drogi krajowe, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie.

Do odcinków dróg krajowych objętych Programem ujętych w mapach akustycznych z 2018 r. z wyłączeniem odcinków zlokalizowanych na terenie aglomeracji należały następujące odcinki dróg z terenu powiatu wyszkowskiego:

- Węzeł Wyszów Północ-Poręba,
- Węzeł Lucynów-Węzeł Wyszów Południe,
- Węzeł Wyszów Południe-Węzeł Wyszów Północ.

Powierzchnie terenu eksponowane na hałas oraz liczba mieszkańców narażonych na przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu dla całości analizowanych odcinków przedstawiono w poniższej tabeli.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Tabela 8. Powierzchnie terenu eksponowane na hałas oraz liczba mieszkańców narażonych na przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu dla odcinków z terenu powiatu wyszkowskiego.

Numer drogi	Nazwa odcinka	Powierzchnia terenu eksponowana na hałas [m²] dla wskaźnika LDWN	Powierzchnia terenu eksponowana na hałas [m²] dla wskaźnika LN	Liczba mieszkańców narażonych na hałas dla wskaźnika LDWN	Liczba mieszkańców narażonych na hałas dla wskaźnika LN
S8	Węzeł Lucynów- Węzeł Wyszków Południe	52 877,06	99 969,19	6	45
S8	Węzeł Wyszków Południe-Węzeł Wyszków Północ	13 541,70	16 974,69	15	18
8	Węzeł Wyszków Północ-Poręba	87 975,69	71 222,75	102	66

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, tj. obszarów dróg krajowych zaliczanych do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne. (dziennik ustaw poz.3343).

Analizując procentowy udział powierzchni terenu eksponowanej na hałas na odcinkach znajdujących się na terenie powiatu wyszkowskiego, na wskazanych odcinkach odnotowano bardzo niewielkie narażenia na nadmierną emisję hałasu na poziomie od 0 do 5 dB dla węzła Wyszków Południe oraz niewielkie narażenia na emisję hałasu na poziomie od 0 do 5 dB i od 5 do 10 dB dla węzła Wyszków Północ.

W poniższej tabeli przedstawiono procentowy udział powierzchni terenu eksponowanej na hałas w zasięgach obszarów analizowanych odcinków w analizie porównawczej do innych punktów pomiarowych (odcinki pomiarowe na terenie powiatu wyszkowskiego zostały zaznaczone kolorem czerwonym).

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Tabela 9. Procentowy udział powierzchni terenu ekspozycji na hałas w zasięgu obszaru analizowanego odcinka z uwzględnieniem odcinków z terenu powiatu wyszkowskiego.

Nr drogi	Nazwa odcinka	Powierzchnia ekspozycja na hałas dla wskaźnika L_{DWN} w przedziale od 0 do 5 dB	Powierzchnia ekspozycja na hałas dla wskaźnika L_{DWN} w przedziale od 5 do 10 dB	Powierzchnia ekspozycja na hałas dla wskaźnika L_{DWN} w przedziale od 10 do 15 dB	Powierzchnia ekspozycja na hałas dla wskaźnika L_{DWN} w przedziale od 15 do 20 dB	Powierzchnia ekspozycja na hałas dla wskaźnika L_N w przedziale od 0 do 5 dB	Powierzchnia ekspozycja na hałas dla wskaźnika L_N w przedziale od 5 do 10 dB	Powierzchnia ekspozycja na hałas dla wskaźnika L_N w przedziale od 10 do 15 dB	Powierzchnia ekspozycja na hałas dla wskaźnika L_N w przedziale od 15 do 20 dB
7	Barak-Węzeł Skarżysko-Kamienna	31%	54%	15%	0%	25%	44%	30%	1%
8	Poręba-Węzeł Brok /DK 50/	58%	30%	12%	0%	64%	21%	12%	3%
8	Węzeł Wyszów Północ-Poręba	79%	17%	4%	0%	74%	17%	8%	2%
S8	Węzeł Brok /DK 50/-Węzeł Ostrów Mazowiecka Południe /DK 60/	74%	26%	0%	0%	72%	23%	5%	0%
8	Węzeł Ostrów Mazowiecka Południe /DK 60/-Podborze	73%	24%	3%	0%	78%	21%	1%	0%
S8	Węzeł Lucynów-Węzeł Wyszów Południe	100%	0%	0%	0%	94%	6%	0%	0%
S8	Węzeł Wyszów Południe-Węzeł Wyszów Północ	94%	6%	0%	0%	86%	12%	2%	0%
8	Nadarzyn-Węzeł Paszków-	67%	24%	7%	2%	72%	23%	3%	1%
8	Węzeł Radziejowice /DW 579/-Nadarzyn	69%	27%	4%	0%	68%	26%	6%	0%
S8	Węzeł Mszczonów Południe-Węzeł Mszczonów Północ /DK 50/	78%	18%	3%	0%	81%	15%	4%	0%
S8	Węzeł Mszczonów Północ /DK 50/Węzeł Radziejowice /DW 579/	82%	17%	1%	0%	74%	22%	4%	0%
S8	Węzeł Konotopa-Węzeł Warszawa Zachód /92/	72%	20%	7%	1%	75%	20%	5%	0%
S8	Węzeł Warszawa Zachód-Węzeł Bemowo 1	85%	11%	3%	1%	89%	8%	3%	0%
S8	Węzeł Bemowo 1-granica m.st. Warszawy	83%	17%	0%	0%	85%	14%	1%	0%
S8	granica m.st. Warszawy-Węzeł Piłsudskiego	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, tj. obszarów dróg krajowych zaliczanych do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne.

5.3. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Pola elektromagnetyczne występujące w środowisku mogą negatywnie oddziaływać na poszczególne jego elementy, w tym na organizmy żywe. Właściwości pola, a więc i jego oddziaływanie na otoczenie zmieniają się w zależności od częstotliwości pola, w związku z tym wyróżnia się promieniowanie jonizujące (promienie X, gamma, ultrafiolet) lub niejonizujące (promieniowanie widzialne, podczerwień, radiofale, promieniowanie do urządzeń elektrycznych linii przesyłowych). Promieniowanie jonizujące nie stanowi zagrożenia na terenie powiatu, poza niewielkim promieniowaniem naturalnym.

Do źródeł promieniowania niejonizującego zaliczyć można:

- elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia,
- stacje elektroenergetyczne,
- stacje radiowe i telewizyjne,
- łączność radiowa, radiotelefony, telefonia komórkowa i inne urządzenia powszechnego użytku, np. kuchenki mikrofalowe,
- stacje radiolokacji i radionawigacji.

Oddziaływanie pól elektromagnetycznych może mieć negatywny wpływ na życie człowieka i przebieg różnych procesów życiowych. Wystąpić mogą m.in. zaburzenia funkcji ośrodkowego układu nerwowego, układu rozrodczego, hormonalnego i krwionośnego oraz narządów słuchu i wzroku. Obecność pól elektromagnetycznych może mieć również niekorzystny wpływ na rośliny i zwierzęta: u roślin – opóźniony wzrost i zmiany w budowie zewnętrznej, u zwierząt – zaburzenia neurologiczne, zakłócenia wzrostu, żywotności i płodności.

Ograniczenia lub sposoby korzystania z obszarów położonych bezpośrednio pod liniami elektromagnetycznymi oraz w ich sąsiedztwie powinny być zapisane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na utrzymaniu poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych lub na tych poziomach oraz poprzez zmniejszenie poziomów tych pól do wartości dopuszczalnych, jeśli zostały przekroczone.

Szczegółowe zasady ochrony przed polami elektromagnetycznymi występującymi w otoczeniu linii elektroenergetycznych zostały zapisane w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448) oraz Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2020 r. poz. 258).

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Tabela 10. Zakresy częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla miejsc dostępnych dla ludności.

Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego	Parametr fizyczny			
	Składowa elektryczna E (V/m)	Składowa magnetyczna H (A/m)	Gęstość mocy S (W/m ²)	
lp.	1	2	3	4
1	0 Hz	10000	2500	ND
2	od 0 Hz do 0,5 Hz	ND	2500	ND
3	od 0,5 Hz do 50 Hz	10000	60	ND
4	od 0,05 kHz do 1 kHz	ND	3 / f	ND
5	od 1 kHz do 3 kHz	250 / f	5	ND
6	od 3 kHz do 150 kHz	87	5	ND
7	od 0,15 MHz do 1 MHz	87	0,73 / f	ND
8	od 1 MHz do 10 MHz	87 / f ^{0,5}	0,73 / f	ND
9	od 10 MHz do 400 MHz	28	0,073	2
10	od 400 MHz do 2000 MHz	1,375 × f ^{0,5}	0,0037 × f ^{0,5}	f / 200
11	od 2 GHz do 300 GHz	61	0,16	10

Oznaczenia: f – wartość częstotliwości pola elektromagnetycznego z tego samego wiersza kolumny „Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego”. ND – nie dotyczy

Objaśnienia:

Dopuszczalne poziomy podane w tabeli określono do oceny oddziaływania pól elektromagnetycznych emitowanych podczas użytkowania stałych sieci elektroenergetycznych i radiokomunikacyjnych. Wymagania te nie mają zastosowania do oceny pól elektromagnetycznych emitowanych przez elektryczne urządzenia przenośne i urządzenia użytkowane w mieszkaniach. Ocena oddziaływania pola elektromagnetycznego w środowisku pracy określona jest odrębnymi przepisami.

Dla miejsc dostępnych dla ludności rozumianych jako wszelkie miejsca, z wyjątkiem miejsc, do których dostęp ludności jest zabroniony lub niemożliwy bez użycia sprzętu technicznego, ustalane według istniejącego stanu zagospodarowania i zabudowy nieruchomości – parametry charakteryzujące oddziaływanie pola elektromagnetycznego na środowisko (kolumny 2, 3 i 4 w tabeli 2), reprezentują wartości graniczne natężenia pola elektrycznego i magnetycznego oraz gęstości mocy i odpowiadają:

1) wartościom skutecznym natężeń pól elektrycznych E i magnetycznych H o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz, podanym z dokładnością do jednego miejsca znaczącego;

2) wartości równoważnej gęstości mocy S dla pól elektromagnetycznych o częstotliwości od 10 MHz do 300 GHz, podanej z dokładnością do jednego miejsca znaczącego po przecinku. Dla częstotliwości od 100 kHz do 10 GHz wartości E², H² oraz S w tabeli 2 należy uśredniać w ciągu 6 minut, przy czym dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych muszą być dotrzymane w każdym 6-minutowym okresie czasu. Dla częstotliwości wyższych niż 10 GHz wartości E², H² oraz S w tabeli 2 należy uśredniać w ciągu t minut, przy czym dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych muszą być dotrzymane w dowolnym t-minutowym okresie czasu, gdzie t = 68 / f^{1,05}, f oznacza częstotliwość wyrażoną w GHz.

Źródło: Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448).

Na terenie powiatu wyszkowskiego głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego jest sieć elektroenergetyczna i urządzenia elektroenergetyczne. Mieszkańcy powiatu zaopatrywani są w energię elektryczną systemem linii napowietrznych, napowietrzno - kablowych i kablowych wysokiego, średniego i niskiego napięcia.

Źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego na terenie powiatu są również stacje bazowe telefonii komórkowej. Zasięgi występowania pól elektromagnetycznych o wartościach granicznych w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowych są zależne od mocy doprowadzanej do anten i charakterystyki promieniowania tych anten.

Wykaz stacji bazowych na terenie powiatu wyszkowskiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Tabela 11. Stacje bazowe na terenie powiatu wyszkowskiego.

Gmina	Adres	Operator
Wyszków	Wyszków, ul. Komisji Edukacji Narodowej 2 (cegłany komin)	Play
Wyszków	Wyszków, ul. Warszawska 1 (własna wieża)	Orange, T-Mobile, Play
Wyszków	Wyszków, ul. Strażacka 5 (strunobetonowy maszt Plusa)	Plus
Wyszków	Wyszków, ul. gen. J. Sowińskiego 80 (dach - Urząd Skarbowy)	Orange, T-Mobile
Wyszków	Wyszków, ul. I. Daszyńskiego 27 (dach - budynek z Urzędem Pocztowym)	Orange, T-Mobile
Wyszków	Wyszków, ul. 1 Maja 23A (dach budynku mieszkalnego)	Play
Wyszków	Wyszków, ul. Białostocka 28 (dach budynku)	Orange, T-Mobile
Wyszków	Wyszków, ul. gen. W. Sikorskiego 40 (kościół pw. Świętej Rodziny)	Orange, T-Mobile, Play
Wyszków	Wyszków, ul. Zakolejowa 57 (własna wieża kratowa)	Play
Wyszków	Wyszków, ul. Przemysłowa 4 (komin PEC)	Orange, T-Mobile, Play
Wyszków	Wyszków, ul. Leśna 50	Plus
Wyszków	Rybieńko Stare, ul. Szmaragdowa - dz. nr 261 (wieża Orange przy oczyszczalni ścieków PWiK)	Orange, T-Mobile
Wyszków	Kamieńczyk, maszt Emitel - Stacja Linii Radiowych	Orange, T-Mobile
Wyszków	Kamieńczyk, wieża T-Mobile - dz. nr 601	Orange, T-Mobile
Wyszków	Kamieńczyk, ul. Mazowiecka - dz. nr 167	Plus
Brańszczyk	Turzyn, maszt Orange - dz. nr 195	Orange, T-Mobile
Brańszczyk	Trzcianka 25	Play
Brańszczyk	Brańszczyk, wieża Orange - dz. nr 62	Orange, T-Mobile
Brańszczyk	Knurowiec, wieża T-Mobile - dz. nr 401/3	Orange, T-Mobile
Brańszczyk	Białełłoto-Kurza, maszt Plusa - dz. nr 565/1	Plus
Brańszczyk	Poręba-Kocęby, maszt Orange - dz. nr 157/2	Orange, T-Mobile
Brańszczyk	Poręba-Kocęby, własna wieża - dz. nr 81/1	Play
Brańszczyk	Dalekie-Tartak, ul. Puszczy Białej 17 (własna wieża)	Orange, T-Mobile, Play
Długosiodło	Długosiodło, ul. Poświętne / Krótką - dz. nr 1014/15 (wieża Cellnex - dawniej własna)	Play
Długosiodło	Długosiodło, ul. Polna - dz. nr 969/24 (wieża Cellnex - dawniej Plusa)	Plus
Długosiodło	Długosiodło, ul. Polna - dz. nr 969/24 (własna wieża)	Orange, T-Mobile
Długosiodło	Chrzczanka Włociańska, maszt T-Mobile - dz. nr 220	Orange, T-Mobile
Rząśnik	Nury 16	Orange, T-Mobile, Play
Rząśnik	Nowy Lubiel, wieża Plusa - dz. nr 148/1	Plus

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Gmina	Adres	Operator
Rząśnik	Rząśnik, maszt Plusa - dz. nr 1/3	Plus
Rząśnik	Rząśnik - dz. nr 1/3	Orange, T-Mobile
Rząśnik	Rząśnik, ul. Wyszowska 83B (własna wieża)	Play
Rząśnik	Ochudno, wieża Orange - dz. nr 152/1	Orange, T-Mobile
Rząśnik	Wielątki-Folwark 26	Play
Rząśnik	Wielątki-Folwark, maszt T-Mobile - dz. nr 147	Orange, T-Mobile
Somianka	Somianka - dz. nr 360/2	Play
Somianka	Somianka 24B - maszt Orange na terenie Zespołu Szkół	Orange, T-Mobile
Somianka	Wielęcín 52	Orange, T-Mobile
Somianka	Popowo-Parcele, ul. Nadbużańska 41 (komin kotłowni Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej)	Orange, T-Mobile
Zabrodzie	Zabrodzie, działka ewid. nr 27 (własna wieża)	Orange, T-Mobile, Play
Zabrodzie	Niegów, ul. Kościelna 25 (wieża T-Mobile)	Orange, T-Mobile
Zabrodzie	Niegów, ul. Klonowa 1A (wieża Plusa)	Plus
Zabrodzie	Głuchy, wieża Orange - dz. nr 578	Orange, T-Mobile

Źródło: <http://beta.btsearch.pl>, [Dostęp: 23.09.2021 r.]

Monitoring promieniowania elektromagnetycznego prowadzony jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary monitoringowe promieniowania elektromagnetycznego prowadzone są w cyklach trzyletnich.

Wyniki przeprowadzonych pomiarów na terenie powiatu wyszkowskiego w ostatnich latach przedstawiono

w poniższej tabeli. Tabela uwzględnia także pomiary prowadzone w latach wcześniejszych w tych samych punktach pomiarowych, celem dokonania porównania uzyskanych wartości na przestrzeni lat.

Tabela 12. Wyniki przeprowadzonych pomiarów promieniowania elektromagnetycznego na terenie powiatu wyszkowskiego.

Rok pomiaru	Miejscowość/Gmina	Wynik pomiaru [V/m]
2015	Wyszków, Gen. Sowińskiego 46	0,28
2018		0,25
2014	Głuchy, gmina Zabrodzie	<0,2*
2017		<0,2*

* Wynik poniżej progu oznaczalności miernika

Źródło: Stan środowiska w województwie mazowieckim. Raport 2020. Autor: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska. Data: Warszawa, 2020, WIOŚ.

Na podstawie przeprowadzonych pomiarów nie stwierdzono na terenie województwa mazowieckiego istnienia obszarów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Dla punktów pomiarowych na terenie powiatu wyszkowskiego wartości promieniowania

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

elektromagnetycznego od kilku lat utrzymują się na podobnym, niskim poziomie z niewielką tendencją spadkową.

W związku z powyższym na terenie powiatu wyszkowskiego brak jest realnego zagrożenia nadmiernym poziomem pól elektromagnetycznych.

Dla ochrony mieszkańców powiatu przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym ogranicza się inwestowanie w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących linii elektroenergetycznych wysokich i najwyższych napięć. Wymaga się okresowego wykonywania stosownych pomiarów - według przepisów prawa powszechnego - dla wyznaczania rzeczywistych zasięgów stref oddziaływania linii i urządzeń oraz ewentualnego ustalenia stref ograniczonego użytkowania. Należy dążyć do stopniowego zastępowania ograniczeń w zagospodarowywaniu terenów wzdłuż linii zmniejszaniem zasięgu ich oddziaływania osiąganym środkami technicznymi. Przy zbliżeniach linii do budynków mieszkalnych po stwierdzeniu przekroczenia dopuszczalnego rzeczywistego natężenia pola elektromagnetycznego wymaga się ekranowania linii.

5.4. STAN WÓD

5.4.1. WODY POWIERZCHNIOWE

Zasoby wód powierzchniowych powiatu wyszkowskiego stanowią zasadniczo wody płynące i ich starorzecza (wchodzące w skład zlewiska Wisły). Główne zasoby stanowi rzeka Bug z lewobrzeżnym dopływem rzeką Liwiec. Uzupełnieniem zasobów są rzeka Narew oraz mniejsze ciekі powierzchniowe, w tym także rowy melioracyjne. Istotny element zasobów wodnych na terenie powiatu wyszkowskiego stanowi także szereg naturalnych zbiorników i oczek wodnych, wypełniających zagłębienia terenu. Najwięcej z nich znajduje się w dolinie Bugu, gdzie mają również charakter starorzeczy. Oczka wodne występują także w obrębie lasów na siedliskach wilgotnych oraz na terenach bagnisk śródleśnych, które w większości zostały objęte ochroną prawną, jako użytki ekologiczne. Zbiorniki te stanowią cenny element krajobrazu powiatu, ale przede wszystkim ważne rezerwuary zasobów wodnych.

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę mniejszych cieków powierzchniowych, stanowiących uzupełnienie zasobów wód na terenie powiatu wyszkowskiego (głównie dopływy rzeki Narew oraz rzeki Bug).

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Tabela 13. Rzeki i kanały zlokalizowane w granicach powiatu wyszkowskiego, stanowiące uzupełnienie zasobów wód na terenie powiatu wyszkowskiego.

Lp.	Nazwa	Odbiornik	Długość [km]
1.	Fiszor Środkowy	Bug	14,10
2.	Fiszor Prawy	Fiszor Środkowy	8,30
3.	Fiszor Lewy	Fiszor Środkowy	5,96
4.	Ruda	Bug	10,51
5.	Kanał Gostkowo	Narew	0,97
6.	Kanał Zambski	Narew	10,24
7.	Kanał B	Narew	8,00
8.	Prut	Narew	10,69
9.	Tuchelka	Bug	7,95
10.	Struga	Bug	14,28
11.	Rów A	Bug	6,34
12.	Kanał A	Narew	18,35
13.	Wymakracz	Narew	16,50
14.	Kabat	Narew	15,49
Razem:			148,22

Rzeka Bug (III rzędowy lewobrzeżny dopływ Narwi), stanowi największy ciek wodny powiatu wyszkowskiego, w jego obrębie płynie asymetryczną doliną, o płaskim dnie w kierunku południowo – zachodnim, w której występuje kilka rozległych teras zalewowych. Na swym prawym brzegu rzeka zbliża się do krawędzi wysoczyzny, powodując jej podcinanie. Długość Bugu w obrębie powiatu wynosi 68 km po lewej stronie (6 – 74 km) i 52 km po prawej (22 – 74 km).

Bug jest rzeką nieuregulowaną, dziką, stąd też zarówno szerokość jej koryta, jak i głębokość jest bardzo zmienna i na poszczególnych odcinkach wykazuje znaczne zróżnicowanie.

Poza nurtem rzeka jest płytka. Istnieje tu dużo pływów i piaszczystych łach, które często zarastają roślinnością. Powoduje to zmiany biegu rzeki i w konsekwencji odcięciu starego koryta tworzenie starorzeczy. Z czasem ulegają one zarośnięciu i przekształceniu w pokłady torfu (w czasie geologicznym). Bug charakteryzuje duża zmienność przepływów, ściśle uzależniona od warunków pogodowych.

Na wiosnę (w okresie tajenia śniegu) i latem (po obfitych deszczach) często zdarzają się powodzie.

Główny dopływ Bugu na terenie powiatu wyszkowskiego stanowi rzeka Liwiec (gmina Wyszków), charakteryzująca się płytką, piaszczystą doliną o zmiennej szerokości od ok. 200 m do kilku kilometrów. Szerokość koryta waha się w granicach od ok. 5 do 50 m. Liwiec uchodzi do Bugu w rejonie wsi Kamieńczyk.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Rzeka Narew na przestrzeni ok. 15 km stanowi północno – zachodnią granicę powiatu wyszkowskiego, a szerokość jej doliny w obrębie powiatu waha się od 1,5 km do 3,0 km. Na pograniczu doliny Narwi usytuowane są gminy Długosiodło i Rząśnik.

Obszar powiatu wyszkowskiego znajduje się w zlewniach 24 jednolitych części wód rzecznych:

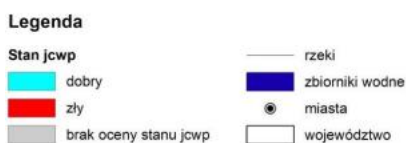
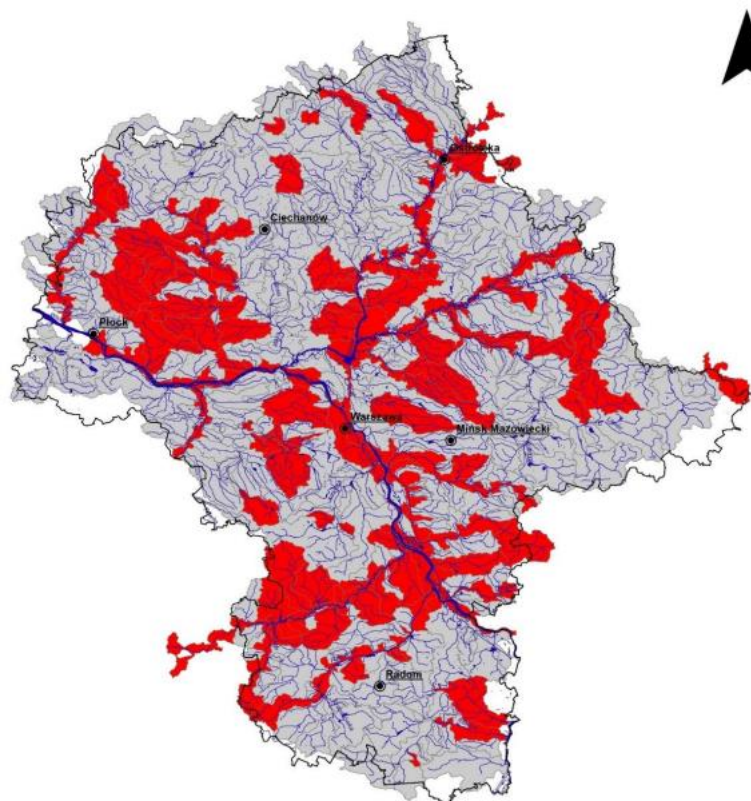
- Ostrówek RW2000172657129
- Wymakracz RW200017265729
- Struga RW200017265749
- Kanał z Pulw RW2000172657529
- Dopływ z Bielina RW20001726576
- Dopływ z Gostkowa RW200017265772
- Dopływ z Zambsk Kościelnych RW200017265929
- Bojewka RW2000172667769
- Tuchełka RW2000172667789
- Ugoszcz RW200017266789
- Dopływ z Nowych Bud RW2000172667949
- Dopływ z Białegobłota-Kobyli RW2000172667969
- Dopływ spod Brzeźniaków RW20001726692
- Dopł. spod Kukawek RW200017266949
- Fiszor RW200017266969
- Dopływ z Sitna RW200017266989
- Prut RW200017267149
- Dopływ spod Karolewa z dopływami RW2000172671989
- Liwiec od dopł z Zalesia do ujścia RW200019266899
- Narew od Rózu do zbiornika Dębe RW20002126599
- Bug od Broku do dopł. z Sitna RW200021266979
- Bug od dopł. z Sitna do ujścia RW20002126699
- Dopływ z Leszczydołu Starego RW200023266952

Pomiary rzek

Stan wszystkich badanych jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych (JCWP) na terenie województwa mazowieckiego w 2018 roku określono jako zły.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszkowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Rysunek 2. Ocena stanu JCWP rzecznych badanych w 2018 roku.

Źródło: Stan środowiska w województwie mazowieckim. Raport 2020. Autor: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Warszawie. Data: Warszawa, 2020.

Szczegółową ocenę JCWP, których badania prowadzono w ostatnich latach na terenie powiatu wyszkowskiego prowadzoną przez GIOŚ zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 14. Ocena JCWP na terenie powiatu wyszkowskiego na podstawie badań prowadzonych w latach 2015-2020.

Nazwa JCWP	Elementy fizykochemiczne	Elementy biologiczne	Elementy hydromorfologiczne	Stan/potencjał SŁekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP
Kanał z Pulw RW2000172657529	-	IV	-	SŁABY	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Nazwa JCWP	Elementy fizykochemiczne	Elementy biologiczne	Elementy hydromorfologiczne	Stan/potencjał Słukologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP
Dopływ z Zambsk Kościelnych RW200017265929	-	IV	-	SŁABY	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Ugoszcz RW200017266789	-	III	-	SŁABY	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Dopł. spod Kukawek RW200017266949	-	-	-	UMIARKOWANY	-	ZŁY
Fiszor RW200017266969	-	IV	-	SŁABY	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Prut RW200017267149	-	II	-	UMIARKOWANY	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Dopływ spod Karolewa z dopływami RW2000172671989	-	-	-	-	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Liwiec od dopł z Zalesia do ujścia RW200019266899	-	-	-	UMIARKOWANY	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Narew od Rózu do zbiornika Dębe RW20002126599	-	-	-	UMIARKOWANY	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Bug od Broku do dopł. z Sitna RW200021266979	-	IV	-	SŁABY	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Bug od dopł. z Sitna do ujścia RW20002126699	-	v	-	ZŁY	DOBRY	ZŁY

Źródło: <https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-wod> [Dostęp: 20.08.2021 r.].

Zdecydowana większość wód powierzchniowych na terenie powiatu wyszkowskiego jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Tabela 15. Cele środowiskowe wyznaczone dla JCWP na terenie powiatu wyszkowskiego.

Lp.	Nazwa jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP)	Wyznaczone cele środowiskowe	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych
1.	Ostrówek RW2000172657129	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
2.	Wymakracz RW200017265729	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszkowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

3.	Struga RW200017265749	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
4.	Kanał z Pulw RW2000172657529	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
5.	Dopływ z Bielina RW20001726576	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
6.	Dopływ z Gostkowa RW200017265772	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
7.	Dopływ z Zambsk Kościelnych RW200017265929	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
8.	Bojewka RW2000172667769	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
9.	Tuchelka RW2000172667789	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
10.	Ugoszcz RW200017266789	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
11.	Dopływ z Nowych Bud RW2000172667949	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	niezagrożona
12.	Dopływ z Białegobłota-Kobyli RW2000172667969	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
13.	Dopływ spod Brzeźniaków RW20001726692	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	niezagrożona
14.	Dopł. spod Kukawek RW200017266949	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
15.	Fiszor RW200017266969	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
16.	Dopływ z Sitna RW200017266989	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	niezagrożona
17.	Prut RW200017267149	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
18.	Dopływ spod Karolewa z dopływami RW2000172671989	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
19.	Liwiec od dopł z Zalesia do ujścia RW200019266899	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
20.	Narew od Rózu do zbiornika Dębe RW20002126599	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
21.	Bug od Broku do dopł. z Sitna RW200021266979	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
22.	Bug od dopł. z Sitna do ujścia RW20002126699	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona
23.	Dopływ z Leszczydołu Starego RW200023266952	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	niezagrożona

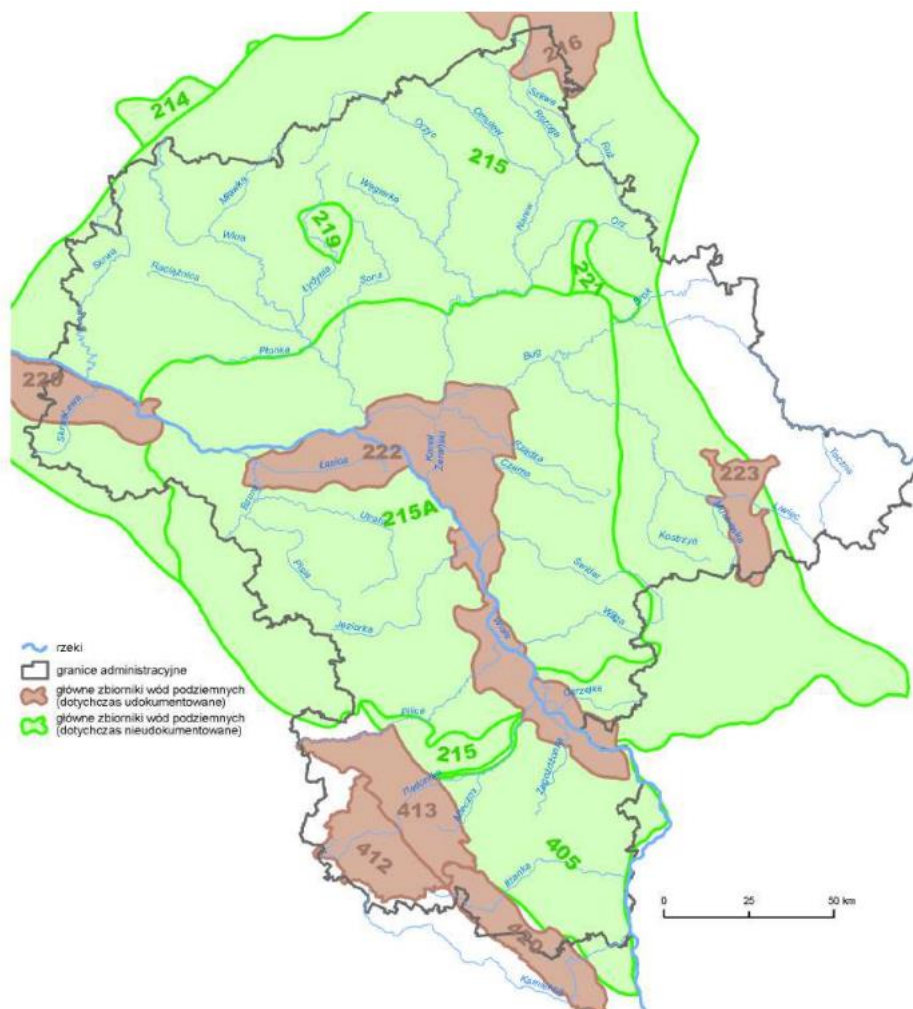
Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

5.4.2. WODY PODZIEMNE

Wody podziemne na terenie powiatu wyszkowskiego związane są przede wszystkim z utworami czwartorzędowymi i trzeciorzędowymi oraz kredowymi i jurajskimi. Ze względów eksploatacyjnych największe znaczenie posiada poziom czwartorzędowy, co ma związek z jego łatwością odnawiania i płytkim występowaniem. W obrębie powiatu posiadają lokalizację dwa główne zbiorniki wód podziemnych: GZWP nr 221 oraz GZWP nr 215A (wg A. Kleczkowskiego).

GZWP nr 215A to zbiornik porowy, o warstwie wodonośnej w utworach trzeciorzędowych (Pg, Ng) i średniej głębokości zalegania pierwszego poziomu wodonośnego oszacowanej na ok. 180 m. Ze względu na naturalne zabezpieczenia od wpływów z powierzchni, nie jest on objęty strefą ochrony, a wpływ działalności człowieka na jakość jego zasobów można uznać za znikomy.

GZWP nr 221 to również zbiornik porowy, lecz o warstwie wodonośnej w utworach czwartorzędowych (Q), o średniej głębokości zalegania pierwszego poziomu wodonośnego oszacowanej na ok. 50 m. Ze względu na słabą odnawialność jego zasobów wodnych przewiduje się ustanowienie dla niego strefy wysokiej ochrony (OWO).

Rysunek 3. Główne zbiorniki wód podziemnych na terenie województwa mazowieckiego
Źródło: Program małej retencji dla województwa mazowieckiego, 2008 r.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Pierwszą warstwę wodonośną stanowią wody podskórne na ogół na głębokości do 1 – 5 m, o zwierciadle swobodnym, bardzo narażone na zanieczyszczenia pochodzące z powierzchni terenu, w związku z czym praktycznie nieużytkowane. Drugi poziom wodonośny występuje na głębokości 20 – 45 m p.p.t. i stanowią go wody o zwierciadle napiętym, stabilizujące się na głębokości ok. 1 – 10 m. Trzeci poziom wodonośny występuje na głębokości ok. 50 – 60 m p.p.t. i jest najbardziej zasobny w wodę. Są to wody o zwierciadle napiętym, stabilizujące się na głębokości 1 – 4,5 m.

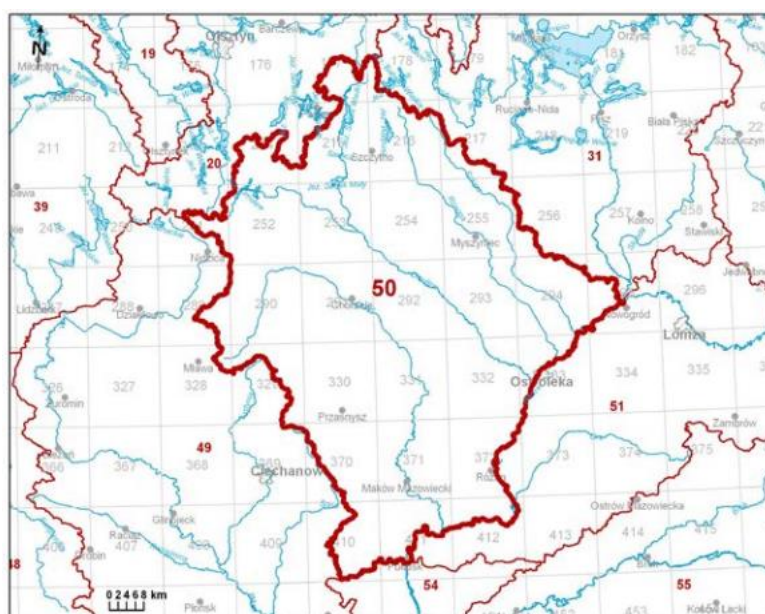
W przypadku wielu ujęć warstwa wodonośna przykryta jest nadkładem utworów nieprzepuszczalnych lub słaboprzepuszczalnych (gliny, ropy), a więc izolowana od ujemnych wpływów z powierzchni terenu. Brak jednak pewności co do ciągłości tych utworów.

Powiat wyszkowski zlokalizowany jest w obrębie następujących jednolitych części wód podziemnych: JCWPd 50, JCWPd 51, JCWPd 54, JCWPd 55. Charakterystykę JCWPd przedstawiono poniżej.

Tabela 16. Charakterystyka JCWPd nr 50.

JCWPd nr 50	
Powierzchnia całej JCWPd [km ²]	6246.7
Dorzecze	Wisły
Gminy powiatu wyszkowskiego na terenie JCWPd	Długosiodło, Rząśnik
Liczba pięter wodonośnych	2

Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-40-59/4469-karta-informacyjna-jcwpd-nr-50/file.html> [Dostęp: 30.08.2021 r.].

Rysunek 4. Lokalizacja JCWPd nr 50.

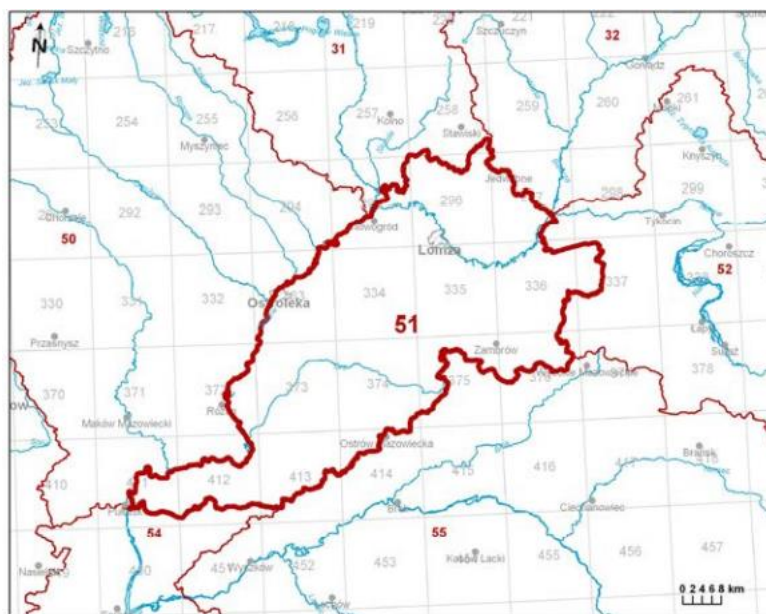
Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-40-59/4469-karta-informacyjna-jcwpd-nr-50/file.html> [Dostęp: 30.08.2021 r.].

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Tabela 17. Charakterystyka JCWPd nr 51.

JCWPd nr 51	
Powierzchnia całej JCWPd [km]	3147.0
Dorzecze	Wisły
Gminy powiatu wyszkowskiego na terenie JCWPd	Długosiodło, Rząśnik, Brańszczyk
Liczba pięter wodonośnych	2

Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-40-59/4470-karta-informacyjna-jcwpd-nr-51/file.html> [Dostęp: 30.08.2021 r.].

Rysunek 5. Lokalizacja JCWPd nr 51.

Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-40-59/4470-karta-informacyjna-jcwpd-nr-51/file.html> [Dostęp: 30.06.2021 r.].

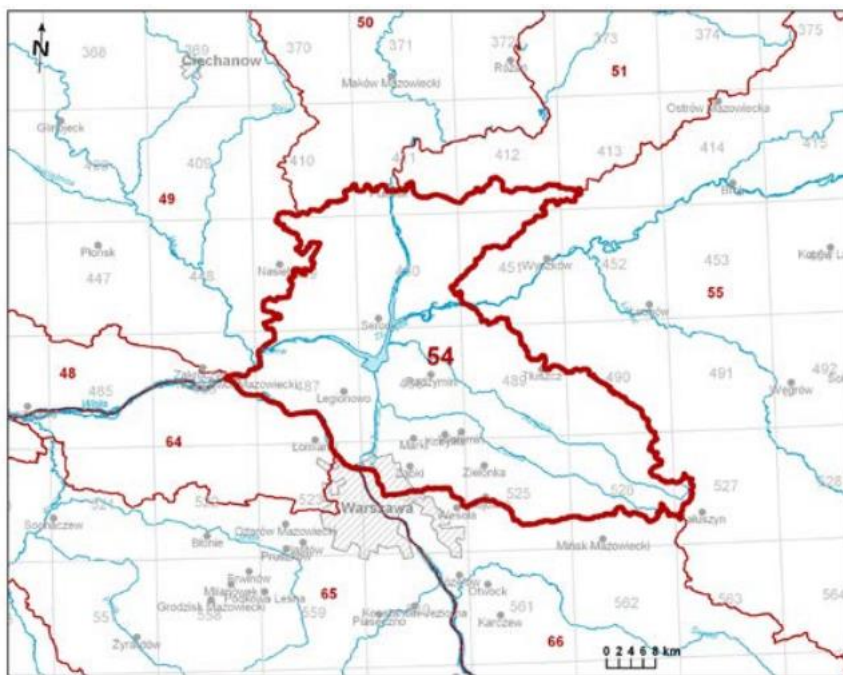
Tabela 18. Charakterystyka JCWPd nr 54.

JCWPd nr 54	
Powierzchnia całej JCWPd [km]	2273.1
Dorzecze	Wisły
Gminy powiatu wyszkowskiego na terenie JCWPd	Brańszczyk, Długosiodło, Rząśnik, Somianka, Wyszów (obszar wiejski), Zabrodzie
Liczba pięter wodonośnych	3

Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/docman-tree/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-40-59/4413-karta-informacyjna-jcwpd-nr-54/file.html>, [Dostęp: 30.08.2021 r.].

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Rysunek 6. Lokalizacja JCWPd nr 54.

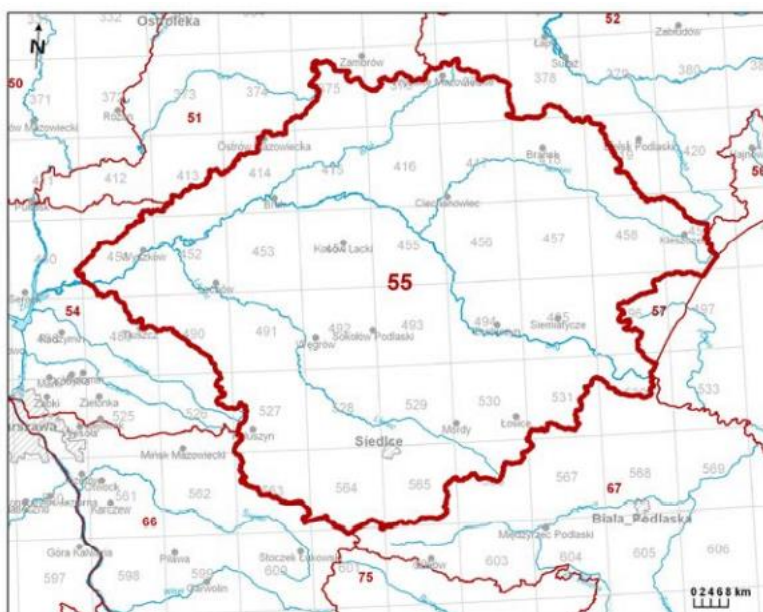
Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/docman-tree/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-40-59/4413-karta-informacyjna-jcwpd-nr-54/file.html>, [Dostęp: 30.08.2021 r.].

Tabela 19. Charakterystyka JCWPd nr 55.
JCWPd nr 55

Powierzchnia całej JCWPd [km]	9395.7
Dorzecze	Wisły
Gminy powiatu wyszkowskiego na terenie JCWPd	Długosiodło, Rząśnik, Brańszczyk, Wyszków (miasto), Wyszków (obszar wiejski), Somianka, Zabrodzie
Liczba pięter wodonośnych	2

Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-40-59/4414-karta-informacyjna-jcwpd-nr-55/file.html>, [Dostęp: 30.08.2021 r.].

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszkowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Rysunek 7. Lokalizacja JCWPd nr 55.

Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-40-59/4414-karta-informacyjna-jcwpd-nr-55/file.html>, [Dostęp: 30.08.2021 r.].

Monitoringiem wód podziemnych zajmuje się GIOŚ.

Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć klas jakości wód podziemnych:

- Klasa I – wody bardzo dobrej jakości, w których:

a) wartości elementów fizykochemicznych są kształtowane wyłącznie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i mieszczą się w zakresie wartości stężeń charakterystycznych dla badanych wód podziemnych (tła hydrogeochemicznego),

b) wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka.

- Klasa II – wody dobrej jakości, w których:

a) wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych,

b) wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby.

- Klasa III – wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka.

- Klasa IV – wody niezadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

- Klasa V – wody złej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka.

Powyższa klasyfikacja jest podstawą do oceny stanu chemicznego, gdzie woda klas I-III oznacza *dobry stan chemiczny*, a woda klas IV-V oznacza *słaby stan chemiczny*.

W ostatnich latach na terenie powiatu wyszkowskiego prowadzono pomiary JCWPd nr 51 oraz 55. Wyniki badań w punktach pomiarowych na terenie powiatu przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 20. Badania wód podziemnych prowadzone w ostatnich latach na terenie powiatu wyszkowskiego.

Nr JCWPd	Gmina	Miejscowość	Rok badań	Końcowa klasa jakości
55	Brańszczyk	Brańszczyk	2019	II
55	Wyszków	Wyszków	2019	II
51	Długosiodło	Chrzczanka Włociańska	2019	III

Źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl/>. [Dostęp: 20.08.2021 r.].

Stan wód podziemnych w punktach pomiarowych na terenie powiatu określono w większości jako wody dobrej jakości (w punkcie pomiarowym w miejscowości Chrzczanka Włociańska określono stan wód, jako zadowalający).

Cele środowiskowe wyznaczone dla JCWPd na terenie powiatu wyszkowskiego oraz określenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 21. Cele środowiskowe wyznaczone dla JCWPd na terenie powiatu wyszkowskiego.

Numer JCWPd	Wyznaczone cele środowiskowe	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych
50	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	Niezagrożona
51	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	Niezagrożona
54	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	Niezagrożona
55	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	Niezagrożona

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

5.5. SUROWCE MINERALNE

Obszar powiatu wyszkowskiego nie jest obszarem zasobnym w surowce mineralne. Wynika to z budowy geologicznej terenu i pokrycia utworów trzeciorzędowych grubą warstwą luźnych skał nagromadzonych w czasie zlodowacenia środkowopolskiego. Wśród udokumentowanych złóż surowców mineralnych podstawową grupę stanowią kopaliny pospolite, do których należą kruszywa, surowce ilaste, piaski. Na podmokłych i zabagnionych terenach powiatu występują także pokłady torfu o niewielkiej, maksymalnie kilkumetrowej miąższości.

Charakterystykę złóż na terenie powiatu przedstawiono w poniższej tabeli.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Tabela 22. Złoże piasków i żwirów na terenie powiatu wyszkowskiego – stan na 31.12.2020 r.

Lp.	Nazwa złoże	Powierzchnia złoże [ha]	Położenie na terenie gmin powiatu wyszkowskiego	Stan zagospodarowania	Zasoby		
					Geologiczne bilansowe [tys. t]	Przemysłowe [tys. t]	Wydobycie [tys. t]
1	Ostryków Dworski	8,1	Długosiodło	złoże rozpoznane wstępnie	-	-	-
2	Przetycz Folwark	5,8	Długosiodło	złoże rozpoznane szczegółowo	729	-	-
3	Rzeka Bug	13,88	Somianka, Wyszków, Zabrodzie	złoże rozpoznane wstępnie	1 470	-	-
4	Lucynów Mały I	1,67	Wyszków	złoże rozpoznane szczegółowo	338	-	-
5	Lucynów Mały II	0,32	Wyszków	złoże rozpoznane szczegółowo	63	-	-
6	Wyszków-Bug	24,47	Wyszków	eksploatacja złoże zaniechana	1 658	-	-
7	Anastazew	1,12	Zabrodzie	złoże eksploatowane okresowo	108	-	-
8	Słopsk IV	4,9	Zabrodzie	złoże zagospodarowane	1 093	1 093	45

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2020 r., Autor: Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy, Rok wydania: 2021.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Tabela 23. Złóża surowców szklarskich na terenie powiatu wyszkowskiego – stan na 31.12.2020 r.

Lp.	Nazwa złoża	Powierzchnia złoża [ha]	Położenie na terenie gmin powiatu wyszkowskiego	Stan zagospodarowania	Zasoby		
					Geologiczne bilansowe [tys. t]	Przemysłowe [tys. t]	Wydobycie [tys. t]
1	Mostówka	44,96	Wyszków, Zabrodzie	złoże rozpoznane szczegółowo	8 773,30	-	-
2	Wyszków-Skuszew	20,4	Wyszków	eksploatacja złoża zaniechana	1 055,89	825,89	-

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2020 r., Autor: Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy, Rok wydania: 2021.

Tabela 24. Złóża piasków kwarcowych d/p betonów komórkowych na terenie powiatu wyszkowskiego – stan na 31.12.2020 r.

Lp.	Nazwa złoża	Powierzchnia złoża [ha]	Położenie na terenie gmin powiatu wyszkowskiego	Stan zagospodarowania	Zasoby		
					Geologiczne bilansowe [tys. m ³]	Przemysłowe [tys. m ³]	Wydobycie [tys. m ³]
1	Mostówka	-	Wyszków, Zabrodzie	złoże rozpoznane wstępnie	5 553,00	-	-

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2020 r., Autor: Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy, Rok wydania: 2021.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszkowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Eksploracja złóż ma niebagatelny wpływ na środowisko. Wydobyte sposobem odkrywkowym powoduje znaczne zmiany użytkowania terenu, szczególnie w przypadku rozpoczęcia działalności zakładu górniczego w miejsce gruntów ornych czy lasów. Dużym problemem jest także obniżenie poziomu wód podziemnych, co niejednokrotnie skutkuje zmniejszeniem przepływu (a w skrajnych przypadkach zanikiem) cieków powierzchniowych. Skutkami eksploatacji podziemnej mogą być odkształcenia terenu powodujące uszkodzenia gruntów rolnych, leśnych oraz różnego rodzaju urządzeń czy instalacji. W wielu przypadkach szkody kwalifikują do otrzymania odszkodowania. Naprawa obiektów i instalacji powinna przebiegać na bieżąco, zaś po zaprzestaniu działalności górniczej zdegradowany teren powinien zostać poddany rekultywacji.

Corocznie w terminie do 28 lutego każdego roku przedsiębiorcy prowadzący eksploatacje złóż mają obowiązek zgłaszania do Starostwa Powiatowego w Wyszkowie informacji o powstałych zmianach w zakresie gruntów podlegających rekultywacji.

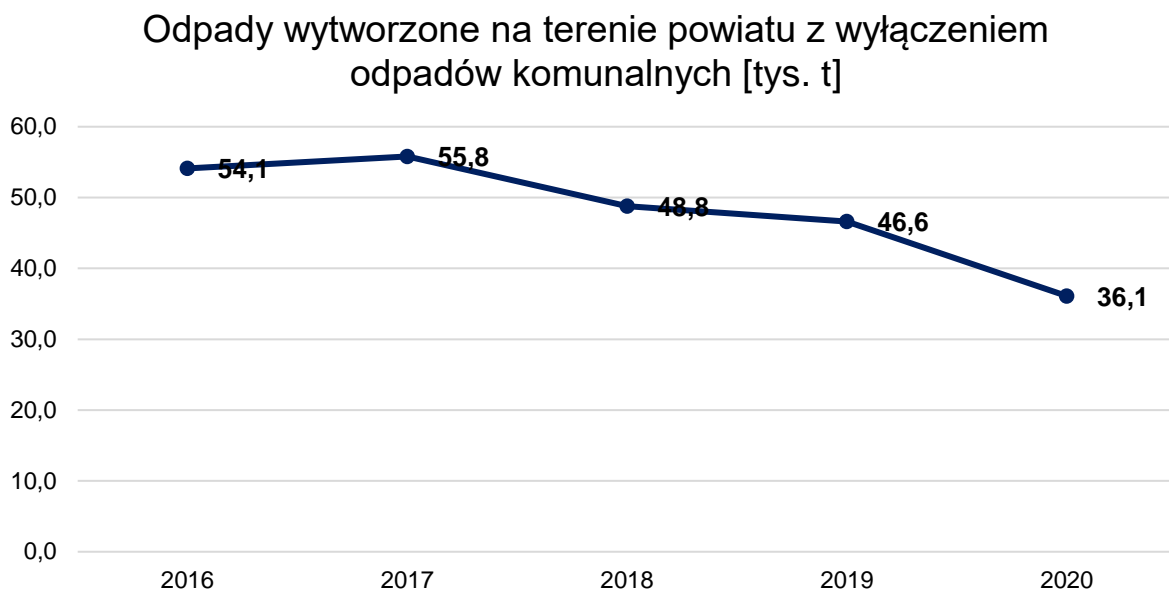
5.6. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

Powiat wykonuje zadania publiczne o charakterze ponadgminnym, a jego funkcje mają charakter uzupełniający w stosunku do gminy. Gminy natomiast zobowiązane są do wypełniania zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wynikającymi m.in. z ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i rozporządzeń wykonawczych.

Na podstawie art. 17 ust. 4 w związku z art. 6 pkt 17 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1579) Marszałek Województwa Mazowieckiego prowadzi listę funkcjonujących instalacji spełniających wymagania dla instalacji komunalnych, które zostały oddane do użytkowania i posiadają wymagane decyzje pozwalające na przetwarzanie odpadów, o których mowa w art. 35 ust. 6 ustawy o odpadach.

Na terenie powiatu brak jest instalacji spełniających wymagania dla instalacji komunalnych.

W ostatnich latach spada wytworzonych odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych), zgodnie z poniższym wykresem.

Wykres 3. Odpady wytworzone na terenie powiatu wyszkowskiego z wyłączeniem odpadów komunalnych w latach 2016-2020.

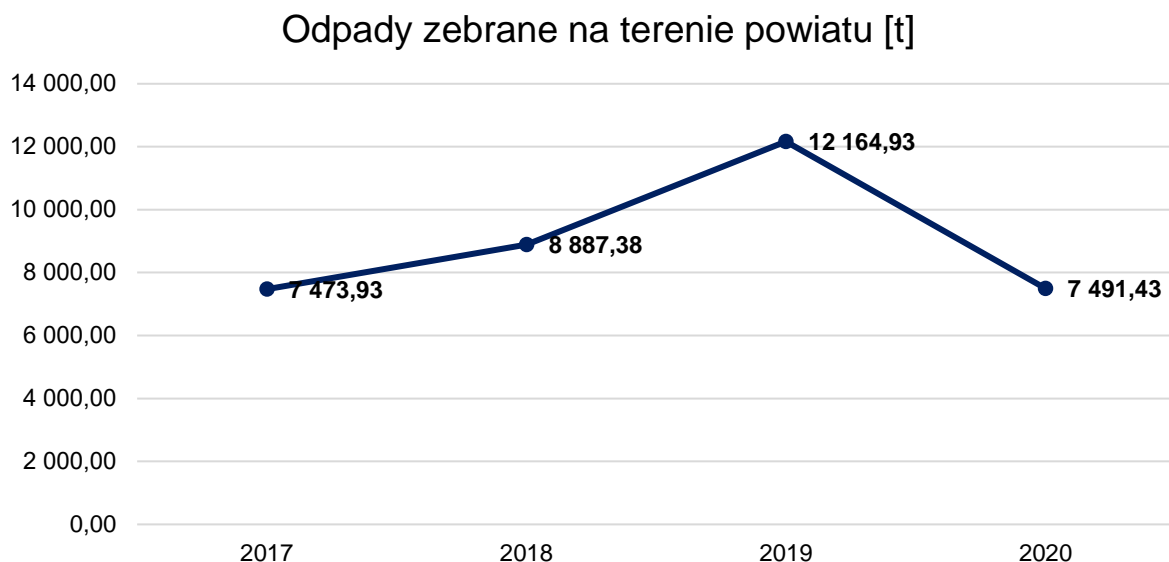
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/wymiary>, [Dostęp: 30.08.2021 r.].

Gospodarka odpadami na terenie gmin powiatu

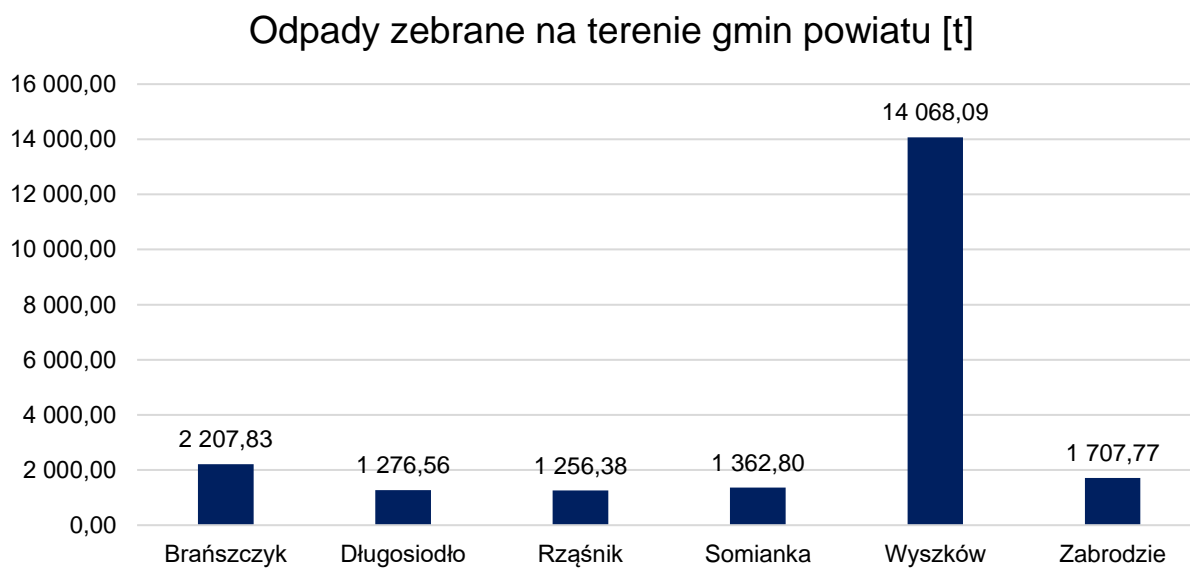
Na terenie powiatu występują różne systemy zbierania odpadów komunalnych. Podstawę indywidualizacji postępowania w poszczególnych gminach stanowią sposoby zbiórki odpadów, gwarantujące ich sprawny przewóz od wytwórcy do miejsca przetworzenia lub unieszkodliwienia. We wszystkich gminach prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Dominującym systemem w zabudowie jednorodzinnej jest segregacja prowadzona „u źródła” poprzez gromadzenie poszczególnych odpadów (szkło, tworzywa sztuczne, papier i tektura, metale) w odpowiednio oznakowanych pojemnikach lub workach.

W ostatnich latach na terenie powiatu rośnie masa zbieranych odpadów (z wyjątkiem roku 2020). W 2019 r. największa liczba odpadów została zebrana na terenie gminy Wyszów.

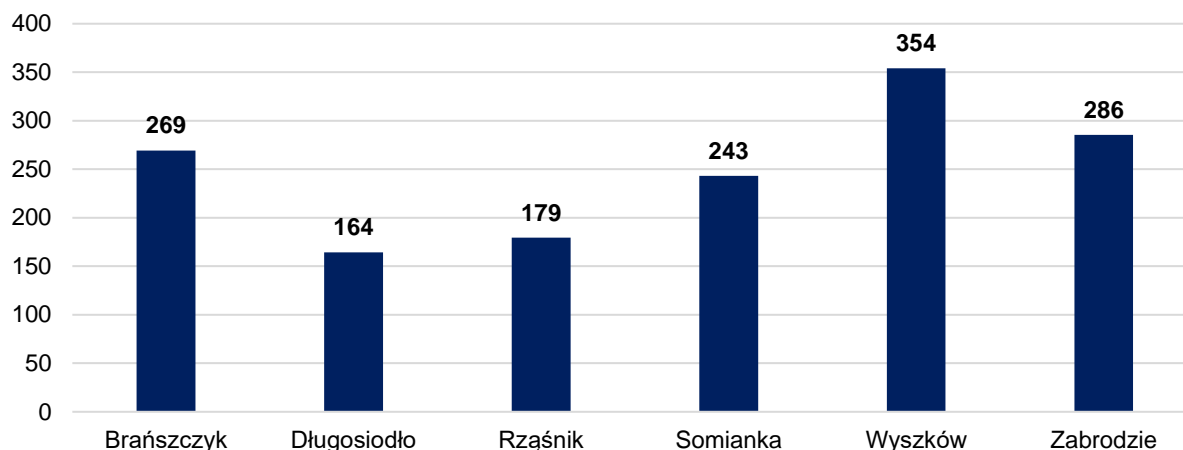
Wykres 4. Odpady zebrane na terenie powiatu wyszkowskiego w ostatnich latach.
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/wymiary>, [Dostęp: 30.08.2021 r.].

Wykres 5. Odpady zebrane w ciągu roku 2019 [t] na terenie gmin powiatu wyszkowski.
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/wymiary>, [Dostęp: 30.08.2021 r.].

Analizując masę wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca, największa liczba odpadów przypadała na mieszkańca gminy Wyszków, następnie gminy Zabrodzie.

Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca [kg]

Wykres 6. Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca w gminach powiatu Wyszковского w 2020 roku.

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/wymiary>, [Dostęp: 30.08.2021 r.].

PSZOKi na terenie powiatu Wyszковского:

- Gmina Brańszczyk - na terenie Zakładu Gospodarki Komunalnej w Brańszczyku ul. Bielińska 29,
- Gmina Długosiodło - w miejscowości Długosiodło, ul. Polna 21,
- Gmina Wyszków - w miejscowości Wyszków, ul. Leśna 3,
- Gmina Rzańnik – w miejscowości Nowy Lubiel 41A,
- Gmina Somianka - na placu Zakładu Gospodarki Komunalnej w Somiance, Somianka-Parcelle 13A,
- Gmina Zabrodzie – w miejscowości Zabrodzie ul. Szkolna 49.

Wszystkie gminy powiatu Wyszковского w 2020 roku osiągnęły wymagane prawem poziomy recyklingu.

Wyroby azbestowe

Odpady zawierające azbest należą do odpadów niebezpiecznych. Ze względu na budowę i strukturę tych wyrobów, stanowią one poważny problem dla zdrowia ludzi i stanu środowiska.

Włókna respirabilne azbestu są wystarczająco drobne by przeniknąć głęboko do płuc, gdzie stanowią ryzyko poważnych chorób układu oddechowego. Włókna te powstają na skutek działania mechanicznego

(np. gdy płyty azbestowe są łamane lub poddane jakiegokolwiek obróbce mechanicznej lub ścieraniu).

W dniu 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, w którym jako główny cel wskazano konieczność usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu kraju do 2032 r.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Na właścicielu, zarządcy bądź użytkowniku nieruchomości, na której znajdują się wyroby zawierające azbest, ciąży obowiązek sporządzenia informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania – obowiązek tzw. inwentaryzacji. Inwentaryzacja jest wykonywana na podstawie spisu z natury.

Osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami przedkładają informację odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Podmioty prawne przedkładają informację bezpośrednio marszałkowi województwa. Dane należy raportować corocznie do 31 stycznia za poprzedni rok kalendarzowy.

Zebrane od osób fizycznych informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania azbestu wójt, burmistrz lub prezydent miasta przedkłada marszałkowi województwa do 31 marca każdego roku w formie aktualizacji Bazy Azbestowej.

W imieniu posiadaczy/użytkowników wyrobów zawierających azbest w gminie inwentaryzację wyrobów może przeprowadzić (zlecić przeprowadzenie) gmina. Gminy powiatu prowadzą akcje w zakresie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest finansowane głównie ze środków własnych i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Masa wyrobów azbestowych na terenie gmin powiatu wyszkowskiego została przedstawiona w poniższej tabeli.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszkowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Tabela 25. Wyroby azbestowe na terenie gmin powiatu wyszkowskiego [kg].

Gmina	Zinventaryzowane			Unieszkodliwione		Pozostałe do unieszkodliwienia		
	razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne
Brańszczyk	5 924 492	5 900 347	24 145	761 968	757 463	5 162 524	5 142 884	19 640
Długosiodło	6 395 325	6 344 261	51 064	900 853	893 724	5 494 472	5 450 537	43 934
Rząśnik	7 635 026	7 614 136	20 890	666 433	659 823	6 968 594	6 954 313	14 280
Somianka	11 356 700	11 310 807	45 893	1 305 612	1 296 559	10 051 088	10 014 248	36 840
Wyszków	12 326 548	12 234 390	92 158	2 360 528	2 341 860	9 966 019	9 892 530	73 489
Zabrodzie	4 230 968	4 154 948	76 020	695 822	693 182	3 535 147	3 461 767	73 380

Źródło: <https://www.bazaazbestowa.gov.pl/pl/usuwanie-azbestu/zestawienie-statystyczne> [Dostęp: 30.08.2021 r.].

5.7. ZASOBY PRZYRODNICZE

5.7.1. OBSZARY CHRONIONE

Teren powiatu objęto różnymi formami ochrony przyrody, na mocy ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z CRFOP udostępnionym przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w granicach powiatu znajdują się pomniki przyrody, użytki ekologiczne oraz obszary NATURA 2000.

W granicach administracyjnych powiatu nie występują: parki narodowe, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, rezerваты przyrody oraz zespoły przyrodniczo – krajobrazowe.

Pomniki przyrody

Pomniki przyrody to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie - art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, (t. j. Dz.U. 2021 r. poz. 1098).

W granicach powiatu objęto ochroną prawną 38 pomników przyrody żywej. Wśród nich znajdują się pojedyncze drzewa (35), grupy drzew (3).

Tabela 26. Liczbowe zestawienie pomników przyrody na terenie powiatu wyszkowskiego (stan na 31.12.2020 r.).

Lp.	Gmina	Rodzaj pomnika			
		Pojedyncze drzewa	Grupy drzew	Głazy	Inne
1	Brańszczyk	7	2	-	-
2	Długosiodło	3	-	-	-

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

3	Rząśnik	-	-	-	-
4	Somianka	1	-	-	-
5	Wyszków	18	1	-	-
6	Zabrodzie	6	-	-	-

Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>, [Dostęp: 30.08.2021 r.].

Obszar Natura 2000

Natura 2000 to program sieci obszarów objętych ochroną przyrody na terytorium Unii Europejskiej. Celem programu jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważane są za cenne i zagrożone w skali całej Europy. Wspólne działanie na rzecz zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy w oparciu o jednolite prawo ma na celu optymalizację kosztów i spotęgowanie korzystnych dla środowiska efektów. Podstawą programu Natura 2000 są dwie unijne dyrektywy – dyrektywa ptasia oraz dyrektywa siedliskowa.

Na terenie powiatu wyszkowskiego znajduje się osiem obszarów Natura 2000, 5 specjalnych obszarów ochrony ptaków oraz 3 obszary ochrony siedliskowej. Ich charakterystyka została przedstawiona w poniższych tabelach.

Tabela 27. Obszary specjalnej ochrony ptaków na terenie powiatu wyszkowskiego.

Obszar NATURA 2000	Brańszczyk	Długosiodło	Rząśnik	Somianka	Wyszków	Zabrodzie
	Powierzchnia [ha]					
Dolina Dolnego Bugu (PLB140001)	4 480,9	-	-	2 582,9	5 248,0	1 102,3
Dolina Liwca (PLB140002)	-	-	-	-	271,5	-
Puszcza Biała (PLB140007)	9 742,3	10 799,3	9 093,4	834,6	561,5	-
Dolina Dolnej Narwi (PLB140014)	-	604,9	1 176,3	-	-	-
Bagno Pulwy (PLB 140015)		2 928,6	1 183,7			
Razem	14 223,2	14 332,8	11 453,4	3 417,5	6 081,0	1 102,3

Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>, [Dostęp: 30.08.2021 r.].

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Tabela 28. Obszary ochrony siedliskowej na terenie powiatu wyszkowskiego.

Lp.	Obszar	Gmina	Powierzchnia [ha]	Typy występujących siedlisk
1	Ostoja Nadbużańska (PLB140011)	Brańszczyk	7 698,112	nadrzeczne zarośla wierzbowe, starorzecza i inne naturalne zbiorniki wodne, wydmy śródlądowe z murawami szczotlichowymi zalewane muliste brzegi rzek
		Somianka		
		Wyszków		
		Zabrodzie		
2	Ostoja Nadliwiecka (PLH140032)	Wyszków	378,74	lasa łęgowe, głównie łęgi olszowo-jesionowe Fraxino-Alnetum, liczne starorzecza, nitrofilne niżowe nadrzeczne ziołorośla okrajkowe, łąki rajgrasowe Arrhenatherion elatioris, śródlądowe ciepłolubne murawy napiaskowe z klasy Koelerio glaucae-Corynephoretea canescentis
3	Wydmy Lucynowsko -Mostowieckie (PLB140013)			suche wrzosowiska oraz wydmy śródlądowe z murawami szczotlichowymi

Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>, [Dostęp: 30.08.2021 r.].

Dla obszarów Natura 2000 z terenu powiatu wyszkowskiego zostały ustalone następujące plany zadań ochronnych:

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 2 sierpnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001,
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 7 lipca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLH140002 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2016 r.,
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 4 maja 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007,
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 25 maja 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014,

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 17 października 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Pulwy PLB140015,
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011,
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 11 marca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032,
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 22 września 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie PLH140013.

Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt, i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Na terenie powiatu wyszkowskiego zinwentaryzowano 72 użytki ekologiczne, głównie bagna, zgodnie z poniższą tabelą.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Tabela 29. Użytki ekologiczne na terenie powiatu wyszkowskiego.

Lp.	Gmina	Nazwa użytku ekologicznego	Rodzaj użytku	Data utworzenia	Powierzchnia [ha]	Opis wartości przyrodniczej
1	Brańszczyk	użytek 241	Bagno	1996-09-14	0,30	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
2	Brańszczyk	użytek 242	Bagno	1996-09-14	1,01	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
3	Brańszczyk	użytek 243	Bagno	1996-09-14	0,46	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
4	Brańszczyk	użytek 244	Bagno	1996-09-14	0,50	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
5	Brańszczyk	użytek 245	Bagno	1996-09-14	0,37	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
6	Brańszczyk	użytek 246	Bagno	1996-09-14	1,18	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
7	Brańszczyk	użytek 247	Bagno	1996-09-14	1,35	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
8	Brańszczyk	użytek 248	Bagno	1996-09-14	6,48	łąka
9	Brańszczyk	użytek 249	Bagno	1996-09-14	0,35	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
10	Brańszczyk	użytek 250	Bagno	1996-09-14	0,87	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
11	Brańszczyk	użytek 251	Bagno	1996-09-14	0,72	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
12	Brańszczyk	użytek 252	Bagno	1996-09-14	4,79	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
13	Brańszczyk	użytek 253	Bagno	1996-09-14	0,36	zbiornik wodny
14	Brańszczyk	użytek 254	Bagno	1996-09-14	3,71	łąka
15	Brańszczyk	użytek 255	Bagno	1996-09-14	1,45	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
16	Brańszczyk	użytek 256	Bagno	1996-09-14	1,25	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
17	Brańszczyk	użytek 257	Bagno	1996-09-14	1,41	pastwisko
18	Brańszczyk	użytek 258	Bagno	1996-09-14	5,12	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
19	Brańszczyk	użytek 259	Bagno	1996-09-14	2,35	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
20	Brańszczyk	użytek 260	Bagno	1996-09-14	0,56	tereny podmokłe z dużą ilością roślin chronionych
21	Brańszczyk	użytek 261	Bagno	1996-09-14	3,53	tereny podmokłe z dużą ilością roślin chronionych
22	Brańszczyk	użytek 262	Bagno	1996-09-14	0,18	tereny podmokłe z dużą ilością roślin chronionych
23	Brańszczyk	użytek 263	Bagno	1996-09-14	2,17	tereny podmokłe z dużą ilością roślin chronionych
24	Brańszczyk	użytek 264	Bagno	1996-09-14	1,89	tereny podmokłe z dużą ilością roślin chronionych
25	Brańszczyk	użytek 268	Bagno	1996-09-14	3,20	tereny podmokłe z dużą ilością roślin chronionych
26	Brańszczyk	użytek 269	Bagno	1996-09-14	1,25	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
27	Brańszczyk	użytek 270	Bagno	1996-09-14	3,50	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
28	Brańszczyk	użytek 271	Bagno	1996-09-14	1,90	tereny podmokłe z dużą ilością roślin chronionych
29	Brańszczyk	użytek 272	Bagno	1996-09-14	0,74	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
30	Brańszczyk	użytek 576	Bagno	1996-09-14	1,15	teren podmokły
31	Brańszczyk	użytek 577	Bagno	1996-09-14	1,79	teren podmokły

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

32	Brańszczyk	użytek 578	Bagno	1996-09-14	1,43	teren podmokły
33	Brańszczyk	użytek 579	Bagno	1996-09-14	0,32	teren podmokły
34	Brańszczyk	użytek 580	Bagno	1996-09-14	2,68	teren podmokły
35	Brańszczyk	użytek 581	Bagno	1996-09-14	1,27	teren podmokły
36	Długosiodło	użytek 265	Bagno	1996-09-14	0,28	tereny bagienne z olszą formy bukietowej
37	Długosiodło	użytek 267	Bagno	1996-09-14	2,73	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
38	Długosiodło	użytek 273	Bagno	1996-09-14	0,38	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
39	Długosiodło	użytek 274	Bagno	1996-09-14	0,37	teren podmokły
40	Długosiodło	użytek 279	Bagno	1996-09-14	0,35	-
41	Długosiodło	użytek 280	Bagno	1996-09-14	0,20	-
42	Długosiodło	użytek 281	Bagno	1996-09-14	1,85	-
43	Długosiodło	użytek 282	Bagno	1996-09-14	0,50	-
44	Długosiodło	użytek 283	Bagno	1996-09-14	0,80	-
45	Długosiodło	użytek 284	Bagno	1996-09-14	0,80	-
46	Długosiodło	użytek 285	Bagno	1996-09-14	0,56	-
47	Długosiodło	użytek 286	Bagno	1996-09-14	0,80	-
48	Długosiodło	użytek 287	Bagno	1996-09-14	1,55	-
49	Długosiodło	użytek 288	Bagno	1996-09-14	0,11	-
50	Długosiodło	użytek 289	Bagno	1996-09-14	0,44	-
51	Długosiodło	użytek 290	wydma	1996-09-14	0,76	wydma
52	Długosiodło	użytek 291	Bagno	1996-09-14	0,50	powierzchnia zalewana wodą
53	Długosiodło	użytek 292	Bagno	1996-09-14	0,60	powierzchnia zalewana wodą
54	Długosiodło	użytek 293	Bagno	1996-09-14	0,50	powierzchnia zalewana wodą
55	Rząśnik	użytek 229	Bagno	1996-09-14	0,58	zabagniony zbiornik wodny
56	Rząśnik	użytek 230	Bagno	1996-09-14	0,11	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
57	Rząśnik	użytek 231	Bagno	1996-09-14	0,17	zabagniony zbiornik wodny
58	Rząśnik	użytek 232	inne	1996-09-14	0,18	żwirownia
59	Rząśnik	użytek 233	Bagno	1996-09-14	0,30	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
60	Rząśnik	użytek 234	Bagno	1996-09-14	0,11	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
61	Rząśnik	użytek 235	Bagno	1996-09-14	1,26	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
62	Rząśnik	użytek 237	Bagno	1996-09-14	0,10	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
63	Rząśnik	użytek 238	Bagno	1996-09-14	0,05	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
64	Rząśnik	użytek 239	Bagno	1996-09-14	0,40	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
65	Rząśnik	użytek 240	Bagno	1996-09-14	0,10	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
66	Somianka	użytek 222	Bagno	1996-09-14	0,64	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
67	Somianka	użytek 223	Bagno	1996-09-14	0,99	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
68	Somianka	użytek 224	Bagno	1996-09-14	0,76	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
69	Somianka	użytek 225	Bagno	1996-09-14	0,31	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

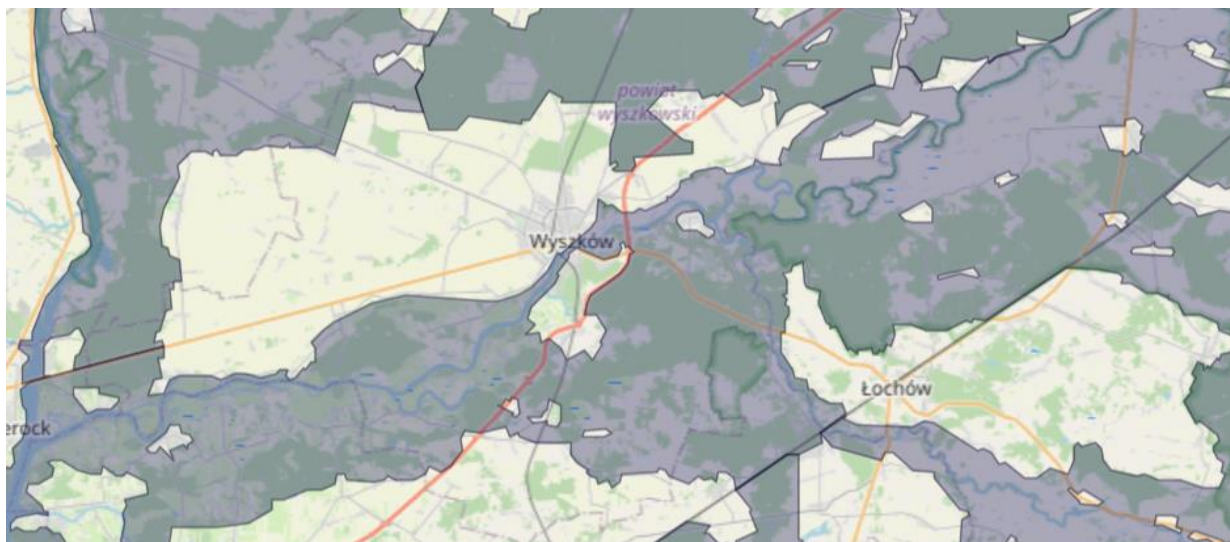
70	Somianka	użytek 226	Bagno	1996-09-14	1,34	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
71	Somianka	użytek 227	Bagno	1996-09-14	0,28	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą
72	Somianka	użytek 228	Bagno	1996-09-14	0,32	tereny bagienne porośnięte sitowiem, łożą, olszą

Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>, [Dostęp: 30.08.2021 r.].

Korytarze ekologiczne

Korytarze ekologiczne to tereny leśne, zakrzewione i podmokłe z naturalną roślinnością o przebiegu liniowym (pasowym), położone pomiędzy płatami obszarów siedliskowych. Korytarze zapewniają zwierzętom odpowiednie warunki do przemieszczania się – dają możliwość schronienia i dostęp do pokarmu. Są niezwykle ważne ze względu na fragmentację środowiska (podział siedliska na małe, odizolowane od siebie płaty) wskutek działalności człowieka i przekształcenia powierzchni ziemi.

Przez teren powiatu przebiegają korytarze ekologiczne zgodnie z poniższym rysunkiem.

Rysunek 8. Korytarze ekologiczne przebiegające przez teren powiatu wyszkowskiego.

Źródło: <http://mapa.korytarze.pl/> [Dostęp: 30.08.2021 r.].

1.1.1.1. LASY

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia lasów na terenie powiatu wyszkowskiego wynosi 29 955,75 ha, co daje lesistość na poziomie 34,18%. Wskaźnik lesistości dla omawianego obszaru jest wyższy od średniej krajowej, która wynosi 30%. Do najbardziej zalesionych gmin powiatu należy gmina Brańszczyk.

Strukturę gruntów leśnych na terenie powiatu przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 30. Wskaźniki lesistości na terenie powiatu wyszkowskiego (stan na 31.12.2020 r.).

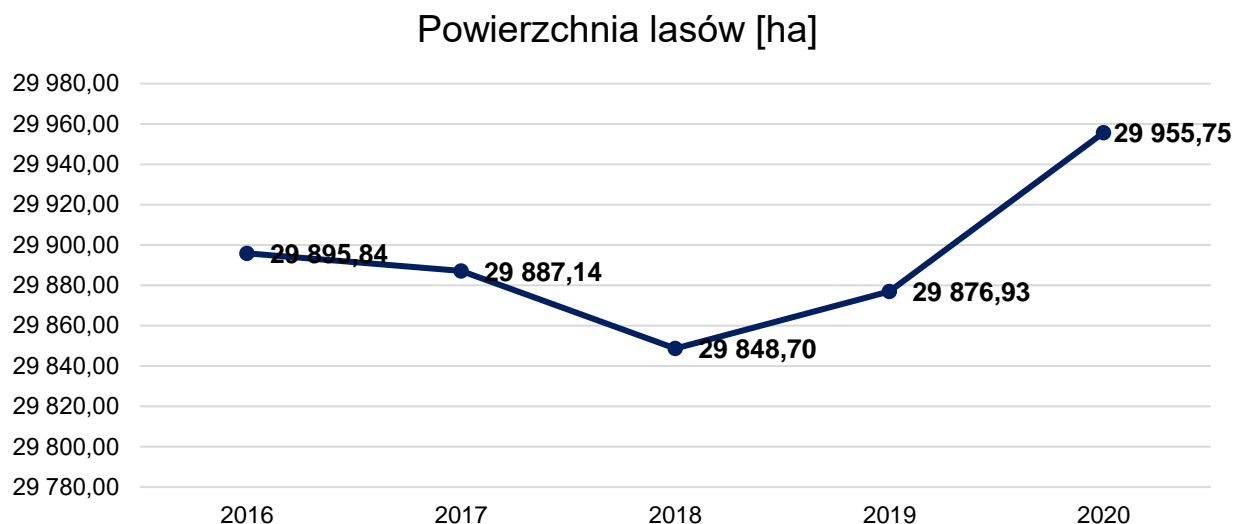
Jednostka terytorialna	Powierzchnia gruntów leśnych [ha]			Lesistość [%]
	Ogółem	Lasy publiczne ogółem	Lasy prywatne ogółem	
Powiat wyszkowski	29 955,75	21 942,75	8 013,00	34,18%
Brańszczyk	7 686,10	7 082,10	604,00	46,16%
Długosiodło	6 779,73	4 676,73	2 103,00	40,45%
Rząśnik	6 429,95	5 468,95	961,00	38,40%
Somianka	2 010,35	1 328,35	682,00	17,08%

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Wyszków	4 904,89	2 737,89	2 167,00	29,69%
Zabrodzie	2 144,73	648,73	1 496,00	23,31%

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/wymiary>, [Dostęp: 30.08.2021 r.].

W ciągu ostatnich lat zaobserwować można nieznaczny, choć systematyczny wzrost lesistości powiatu wyszkowskiego.

Wykres 7. Powierzchnia lasów [ha] na terenie powiatu wyszkowskiego w latach 2016-2020.

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/wymiary>, [Dostęp: 30.08.2021 r.].

Znaczna powierzchnia leśna nie oznacza wysokiej jakości zasobów leśnych. Przeważają typowe lasy gospodarcze o niezgodnym układzie gatunkowym z siedliskiem i niezbyt wysokich zasobach biomasy (to ze względu na słabe gleby i mniej korzystne warunki klimatyczno – wodne).

Szczególnie niskie oceny bonitacyjne dotyczą lasów będących własnością prywatną.

W strukturze wiekowej drzewostanów w lasach państwowych dominują lasy w II i III klasie wieku (20 – 60 lat). W lasach prywatnych przeważa drzewostan młody w II klasie wieku (do 40 lat). Drzewostany powyżej 80 lat zajmują ok. 10% powierzchni leśnych. Znaczny % tutejszych lasów stanowi drzewostan nasadzony przez człowieka. Jako relikwit dawnych borów w trudno dostępnych rejonach wiosek Narwi i Bugu zachował się jeszcze fragment naturalnego drzewostanu. W obrębie lasów powiatu wyszkowskiego występują lasy pełniące funkcje glebochronne i wodochronne oraz lasy na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych oraz wyłączone drzewostany nasienne. Na obszarze powiatu wyszkowskiego nie posiadają lokalizacji Leśne Kompleksy Promocyjne.

Dominującymi typami siedliskowymi są w obrębie powiatu: bór mieszany świeży, las mieszany świeży oraz bór świeży. Cechy klimatu i warunki glebowe sprawiają, że obszar powiatu leży poza zasięgiem buka, jodły i w zasadzie świerka. Najcenniejszymi drzewostanami na terenie powiatu są drzewostany sosnowe. Występuje tu cenny rodzimy ekotyp sosny wywodzący swój rodowód z pierwotnych lasów Puszczy Białej. Gatunkami stanowiącymi istotną domieszkę w lasach sosnowych są dąb szypułkowy, brzoza, akacja i jarzębina. W podszycie leśnym dominuje jałowiec pospolity, kruszyna pospolita i leszczyna. Lokalnie występują kępy modrzewia polskiego.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Funkcje administratora w stosunku do lasów państwowych położonych na terenie powiatu wyszkowskiego pełnią dwa Nadleśnictwa: Wyszków (po prawej stronie Bugu – obejmuje gminy: Brańszczyk, Długosiodło, Rząśnik, Somianka oraz Wyszków) i Drewnica (po lewej stronie Bugu – obejmuje gminy: Zabrodzie i Wyszków).

6. POTENCJALNE ZMIANY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. jest dokumentem wyznaczającym podstawowe kierunki działań zmierzających do poprawy stanu środowiska naturalnego na terenie powiatu. Cele te wynikają z dokumentów wyższego szczebla. W przypadku braku realizacji zamierzeń zawartych w projektowanym dokumencie można spodziewać się:

- Pogorszenia stanu powietrza atmosferycznego;
- Narażenia mieszkańców na szkodliwe działanie hałasu oraz promieniowania elektromagnetycznego;
- Pogorszenia jakości wód powierzchniowych rzecznych i jeziornych oraz wód podziemnych;
- Zwiększenia ryzyka powodziowego powiatu;
- Degradacji gleb;
- Zwiększenia ryzyka zagrożenia suszą;
- Pogarszających się walorów przyrodniczych i krajobrazowych;
- Niszczenia siedlisk, co wpłynie negatywnie na bioróżnorodność biologiczną;
- Zmniejszenie lesistości powiatu;
- Zwiększenia zagrożenia poważnymi awariami;
- Niskiego poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców.

W przypadku braku realizacji założeń Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. pogłębiać się będą zdiagnozowane dotychczas problemy środowiska na terenie powiatu.

7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM

Zagadnienia i cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym ze względu na priorytetowe traktowanie ochrony środowiska zawarte są w wielu konwencjach międzynarodowych i podstawowych aktach tworzących Wspólnotę UE. Dokumenty te stanowią ramy dla regulacji prawnych (dyrektywy i rozporządzenia w prawie unijnym oraz ustawy i rozporządzenia w prawie polskim) oraz stanowią podstawę dla kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej, w szeregu tworzonych dokumentów (strategie, polityki, programy). Cele polityki ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym zostały określone w wielu dokumentach strategicznych, które stanowią ramy dla dokumentów krajowych i regionalnych.

W niniejszej części dokonano analizy zgodności celów Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. z celami innych dokumentów strategicznych na poziomie międzynarodowym, w tym unijnym, krajowym oraz wojewódzkim. Porównanie to pełni rolę oceny spójności celów projektowanego dokumentu z celami innych dokumentów strategicznych.

Dokumenty międzynarodowe

Międzynarodowa ochrona środowiska – Globalny Program Działań Szczytu Ziemi: Agenda 21

Jeden z najważniejszych programów międzynarodowych dotyczących zrównoważonego rozwoju ludzkości i ochrony zasobów środowiska naturalnego. Przewiduje on działania na poziomie globalnym, narodowym i lokalnym prowadzone w celu koordynacji wysiłków w rozwiązywaniu problemów światowej ekologii i polityki rozwoju. Program dotyczy wszystkich dziedzin życia w których człowiek oddziałuje na środowisko. Najważniejsze założenia i cele Agendy 21 to m.in.:

- ochrona i wspomaganie zdrowia człowieka;
- zrównoważony rozwój osiedli ludzkich (powstrzymanie kryzysu ekologicznego miast);
- ochrona atmosfery (przeciwdziałanie efektowi cieplarnianemu, zanikaniu warstwy ozonowej, kwaśnym deszczom);
- bezpieczne wykorzystanie toksycznych substancji chemicznych;
- bezpieczne gospodarowanie odpadami stałymi i ściekowymi, niebezpiecznymi i radioaktywnymi;
- zrównoważone gospodarowanie gruntami rolnymi;
- powstrzymanie niszczenia lasów;
- ochrona i zagospodarowanie zasobów wód słodkich;
- zachowanie różnorodności biologicznej (krajowe oceny różnorodności biologicznej, opracowanie strategii ich zachowania);
- przeciwdziałanie pustynnieniu i suszy;
- edukacja ekologiczna.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (dyrektywa SOOS)

Celem Dyrektywy nr 2001/42/WE „jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko”.

Dyrektywa Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (dyrektywa OOS)

Dyrektywa nr 85/337/EWG dotyczy oceny oddziaływania wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko. Innymi dokumentami o międzynarodowej randze i charakterze przestrzennym, stanowiącymi podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, sygnowane przez stronę polską, m.in.: Konwencja Ramsarska o obszarach wodno - błotnych z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982 r.) i Regina (1987 r.), Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo), Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r., Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskim (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.), Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r., Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r. Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r. wraz z Protokołem.

Siódmy Program działań UE w dziedzinie ochrony środowiska (7 EAP) - „Dobrze żyć w granicach naszej planety”

Program będzie realizował cele tematyczne i priorytety inwestycyjne określone w stosownych rozporządzeniach UE dotyczących Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z określonymi zasadami dla Programu wybrano następujące cele tematyczne:

- CT 6 - Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami,
- CT 7 - Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej,
- CT 10 - Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.

Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Europa 2020

Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Europa 2020 zawiera priorytety tematyczne, w tym między innymi priorytet „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – projekt na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania

zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej.

Pakiet klimatyczno-energetyczny Unii Europejskiej

Pakiet klimatyczno-energetyczny Unii Europejskiej zawiera, między innymi, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych przynajmniej o 20% w 2020 r. w porównaniu do bazowego 1990 r. i 30% zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w 2020 r. w UE w przypadku, gdyby uzyskano światowe porozumienie co do redukcji gazów cieplarnianych.

8. CELE OCHRONY PRZYRODY WYNIKAJĄCE Z USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 ROKU O OCHRONIE PRZYRODY ORAZ ZAKAZY WYNIKAJĄCE Z USTANOWIONYCH FORM OCHRONY PRZYRODY

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody celem ochrony przyrody jest:

- 1) utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów;
- 2) zachowanie różnorodności biologicznej;
- 3) zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego;
- 4) zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony;
- 5) ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień;
- 6) utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody;
- 7) kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Teren powiatu objęto różnymi formami ochrony przyrody, na mocy ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z CRFOP udostępnionym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w granicach powiatu znajduje się pomniki przyrody, użytki ekologiczne oraz obszary NATURA 2000.

Zakazy i ograniczenia dotyczące form ochrony przyrody znajdujących się na terenie powiatu wyszkowskiego przedstawiono poniżej.

W stosunku do pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwszstormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

- *uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;*
- *dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;*
- *likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;*
- *wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;*
- *zmiany sposobu użytkowania ziemi;*
- *wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;*
- *umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;*
- *zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;*
- *umieszczania tablic reklamowych.*

Na terenie obszarów NATURA 2000 zabrania się:

- *podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.*

Dla obszarów Natura 2000 z terenu powiatu wyszkowskiego zostały ustalone następujące plany zadań ochronnych:

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 2 sierpnia 2016r.zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001,
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 7 lipca 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLH140002 [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 2016r.,
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 4 maja 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007,
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 25 maja 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014,
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 17 października 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Pułwy PLB140015,

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011,
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 11 marca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032,
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 22 września 2017r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie PLH140013.

Ocenia się, że realizacja postanowień zawartych w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. nie naruszy zasad gospodarowania na terenach będących formami przyrody prawnie chronionymi. Szczegółowa analiza potencjalnego oddziaływania na formy ochrony przyrody będzie dokonywana na etapie uzyskania poszczególnych decyzji środowiskowych.

W przypadku, gdy po określeniu szczegółowej lokalizacji inwestycji i zakresu inwestycji wskazane zostaną negatywne oddziaływania na obszary Natura 2000 realizacja może nastąpić tylko gdy zaistnieją przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 6 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2021 r. poz. 1098).

Cyt. Art. 34. 1. Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich – dyrektor właściwego urzędu morskiego, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Oddziaływania potencjalnie negatywne na obszary Natura 2000 będą dotyczyć w głównej mierze sytuacji zmiany stosunków wodnych oraz wpływu na gatunki i siedliska zależne od wód, jak również prowadzenia dróg przez siedliska przyrodnicze oraz korytarze ekologiczne. Wytarczanie tras przez tereny biologicznie czynne, wiąże się z tworzeniem barier komunikacyjnych dla wielu gatunków zwierząt, powoduje także zakłócenia w funkcjonowaniu zwierząt i roślin w związku z emisją zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz hałasu. Przedsięwzięcia związane z ochroną przeciwpowodziową oraz konserwacją rowów melioracyjnych mogą zakłócać lokalne korytarze migracji ryb i zwierząt związanych ze środowiskiem wodnym. Nie przewiduje się jednak, aby ten wpływ mógł znacząco negatywnie oddziaływać na korytarze ekologiczne.

Na etapie prognozy stwierdzono, iż realizowane działania w ramach programu ochrony środowiska nie wpłyną negatywnie na:

1) pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub

2) na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub

3) pogorszenie integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO W WYNIKU REALIZACJI ZAPISÓW DOKUMENTU

Zamierzenia postawione sobie przez powiat w projekcie Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. mają na celu poprawę stanu i jakości środowiska. Część z planowanych inwestycji może jednak chwilowo negatywnie oddziaływać na środowisko (podczas realizacji inwestycji). Można do nich zaliczyć:

- Przebudowa i modernizacja dróg powiatowych.
- Termomodernizacja budynków będących własnością powiatu.
- Montaż instalacji fotowoltaicznych w powiatowych jednostkach oświatowych.
- Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację.
- Budowa ścieżek/szlaków rowerowych.
- Prace konserwacyjne na rowach melioracyjnych.
- Modernizacja obiektów i urzędzeń ochrony przeciwpowodziowej.
- Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Tabela 31. Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym Obszary Natura 2000	Różnorodność Biologiczna												
		Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki		
Przebudowa i modernizacja dróg powiatowych	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	0	-/+	-/+	-/+	0
Montaż instalacji fotowoltaicznych w powiatowych jednostkach oświatowych	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	0	-/+	-/+	-/+	0
Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	0	-/+	-/+	-/+	0
Budowa ścieżek/szlaków rowerowych	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	-/+	-/+	0	+
Prace konserwacyjne na rowach melioracyjnych	0	-/+	+	-/+	-/+	0	0	0	0	-/+	-/+	+	-/+	0
Modernizacja obiektów i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej	-/+	-/+	+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	0

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	0	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	0
---	---	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	---

Legenda:

+ : realizacja zadania wpłynie pozytywnie na omawiany element środowiska

- : realizacja zadania wpłynie negatywnie na omawiany element środowiska,

0 : realizacja zadania nie wpływa na omawiany element środowiska,

-/+ : realizacja zadania podczas wykonywania prac może negatywnie wpłynąć na element środowiska, jednak pozytywnie w perspektywie wieloletniej.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Tabela 32. Prognozowane oddziaływanie zapisów Prognozy Oddziaływania na Środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. wraz z uwzględnieniem rodzaju oddziaływania.

Komponent środowiska	Prognozowane oddziaływanie na środowisko									
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stałe	Chwilowe
Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym Obszary Natura 2000	Ochrona obszarów cennych przyrodniczo	Zachowanie obszarów cennych przyrodniczo	Brak oddziaływania	Ochrona i zachowanie obszarów cennych przyrodniczo	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania	Brak oddziaływania
Różnorodność biologiczna	Bezpośredni wpływ na populację oraz liczebność gatunków roślin i zwierząt na etapie prac modernizacyjnych budynków oraz infrastruktury technicznej	Pośredni wpływ na populację oraz liczebność gatunków roślin i zwierząt na etapie prac modernizacyjnych budynków oraz infrastruktury technicznej	Ukształtowanie się nowych warunków siedliskowych	Regulacja gospodarki wodno – ściekowej wyeliminuje niekontrolowane odprowadzanie ścieków do ziemi i wód.	Wpływ na populację oraz liczebność gatunków roślin i zwierząt na etapie prac modernizacyjnych budynków oraz infrastruktury technicznej	Brak oddziaływania	Krótkoterwały wpływ podczas budowy instalacji oraz prac modernizacyjnych wyniku czego może dojść do zmian liczebności oraz rodzajów populacji	Ukształtowanie się nowych warunków siedliskowych. Poprawa jakości środowiska	Ukształtowanie się nowych warunków siedliskowych. Regulacja gospodarki wodno – ściekowej wyeliminuje niekontrolowane odprowadzanie ścieków do ziemi i wód.	Prace modernizacyjne mogą powodować zmiany liczebności oraz rodzajów populacji.
Ludzie	Poprawa jakości życia poprzez polepszenie stanu środowiska	Poprawa jakości życia	Poprawa komfortu życia i pracy oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej	Poprawa jakości życia Mniejsze nakłady finansowe związane z gospodarką wodno – ściekową	Chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu, lokalne utrudnienia w życiu codziennym na etapie prac modernizacyjnych	Brak oddziaływań	Chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu, lokalne utrudnienia w życiu codziennym na etapie prac modernizacyjnych	Chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu, lokalne utrudnienia w życiu codziennym na etapie prac modernizacyjnych	Brak oddziaływań	Chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu, lokalne utrudnienia w życiu codziennym na etapie prac modernizacyjnych
Rośliny	Bezpośredni wpływ na populację oraz liczebność gatunków roślin i zwierząt na etapie prac	Pośredni wpływ na populację oraz liczebność gatunków roślin i zwierząt na etapie prac modernizacyjnych	Ukształtowanie się nowych warunków siedliskowych	Regulacja gospodarki wodno – ściekowej wyeliminuje niekontrolowane odprowadzanie	Wpływ na populację oraz liczebność gatunków roślin i zwierząt na etapie prac modernizacyjnych	Brak oddziaływania	Krótkoterwały wpływ podczas budowy instalacji oraz prac modernizacyjnych wyniku czego może dojść do	Ukształtowanie się nowych warunków siedliskowych. Poprawa jakości środowiska	Ukształtowanie się nowych warunków siedliskowych. Regulacja gospodarki wodno – ściekowej	Prace modernizacyjne mogą powodować zmiany liczebności oraz rodzajów populacji.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Komponent środowiska	Prognozowane oddziaływanie na środowisko									
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
	modernizacyjnych budynków oraz infrastruktury technicznej	h budynków oraz infrastruktury technicznej		ścieków do ziemi i wód.	h budynków oraz infrastruktury technicznej		zmian liczebności oraz rodzajów populacji		wyeliminuje niekontrolowane odprowadzanie ścieków do ziemi i wód.	
Zwierzęta	Bezpośredni wpływ na populację oraz liczebność gatunków roślin i zwierząt na etapie prac modernizacyjnych budynków oraz infrastruktury technicznej	Pośredni wpływ na populację oraz liczebność gatunków roślin i zwierząt na etapie prac modernizacyjnych budynków oraz infrastruktury technicznej	Ukształtowanie się nowych warunków siedliskowych	Regulacja gospodarki wodno – ściekowej wyeliminuje niekontrolowane odprowadzanie ścieków do ziemi i wód.	Wpływ na populację oraz liczebność gatunków roślin i zwierząt na etapie prac modernizacyjnych budynków oraz infrastruktury technicznej	Brak oddziaływania	Krótkoterwały wpływ podczas budowy instalacji oraz prac modernizacyjnych wynika z czego może dojść do zmian liczebności oraz rodzajów populacji	Ukształtowanie się nowych warunków siedliskowych. Poprawa jakości środowiska	Ukształtowanie się nowych warunków siedliskowych. Regulacja gospodarki wodno – ściekowej wyeliminuje niekontrolowane odprowadzanie ścieków do ziemi i wód.	Prace modernizacyjne mogą powodować zmiany liczebności oraz rodzajów populacji.
Powietrze	Ograniczenie emisji szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery	Poprawa stanu powietrza	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Ograniczenie emisji szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań
Klimat	Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych	Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych	Brak oddziaływań	Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań
Klimat akustyczny	Pogorszenie norm akustycznych na czas prac modernizacyjnych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Pogorszenie norm akustycznych na czas prac modernizacyjnych	Brak oddziaływań	Pogorszenie norm akustycznych na czas prac modernizacyjnych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Pogorszenie norm akustycznych na czas prac modernizacyjnych
Wody (w tym JCW)	Racjonalizacja gospodarki wodami	Racjonalizacja gospodarki wodami	Brak oddziaływań	Racjonalizacja gospodarki wodami	Negatywny wpływ podczas prac budowlanych	Brak oddziaływań	Negatywny wpływ podczas prac budowlanych	Racjonalizacja gospodarki wodami	Brak oddziaływań	Negatywny wpływ podczas prac budowlanych
Powierzchnia ziemi	Naruszenie powierzchni ziemi w wyniku prac modernizacyjnych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Przekształcenia powierzchni ziemi wynikające z działań budowlanych i	Brak oddziaływania	Przekształcenia powierzchni ziemi wynikające z działań budowlanych i	Brak oddziaływań	Przekształcenia powierzchni ziemi wynikające z działań budowlanych i	Przekształcenia powierzchni ziemi wynikające z działań budowlanych i

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Komponent środowiska	Prognozowane oddziaływanie na środowisko									
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
	h, głównie sieci kanalizacyjnej i wodociągowej				modernizacyjnych		modernizacyjnych		modernizacyjnych	modernizacyjnych
Krajobraz	Chwilowe pogorszenie walorów krajobrazowych na etapie prac modernizacyjnych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej oraz poprawa walorów krajobrazowych po zakończeniu prac remontowych	Chwilowe pogorszenie walorów krajobrazowych na etapie prac modernizacyjnych	Brak oddziaływania	Chwilowe pogorszenie walorów krajobrazowych na etapie prac modernizacyjnych	Poprawa walorów krajobrazowych	Poprawa walorów krajobrazowych	Chwilowe pogorszenie walorów krajobrazowych na etapie prac modernizacyjnych
Zasoby naturalne	Mniejsze zużycie paliw kopalnych wynikające z poprawy efektywności energetycznej budynków	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Mniejsze zużycie paliw kopalnych wynikające z poprawy efektywności energetycznej budynków	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Mniejsze zużycie paliw kopalnych wynikające z poprawy efektywności energetycznej budynków	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań
Zabytki	Prace modernizacyjne mogą mieć wpływ na pogorszenie estetyki obiektów zabytkowych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Prace modernizacyjne mogą mieć wpływ na pogorszenie estetyki obiektów zabytkowych	Brak oddziaływań	Prace modernizacyjne mogą mieć wpływ na pogorszenie estetyki obiektów zabytkowych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Prace modernizacyjne mogą mieć wpływ na pogorszenie estetyki obiektów zabytkowych

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym różnorodność biologiczna

Wpływ działań wyznaczonych w projekcie Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. na obszary objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1098) będą oceniane zgodnie z zapisami określonymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz.U. z 2021 r. poz. 247, ze zm.).

Budowa infrastruktury kanalizacyjnej oraz bieżąca modernizacja sieci wodno – kanalizacyjnej niewątpliwie będzie miała pozytywny wpływ na bioróżnorodność zwłaszcza organizmów żyjących w glebie, ponieważ mniejszy udział zanieczyszczeń kierowanych bezpośrednio do gleb to większy udział organizmów w glebie, co za tym idzie lepsza żyzność gleb i jej urodzajność. Gleba o bogatej różnorodności biologicznej pozwala na lepsze kontrolowanie szkodników, ponieważ zawiera cały szereg gatunków drapieżników oraz różne zasoby składników pokarmowych.

Do możliwych negatywnych oddziaływań należą przede wszystkim działania na rzecz rozwoju energii odnawialnej, do których zalicza się elektrownie fotowoltaiczne. Zalicza się do nich inwestycje wymagające przeprowadzenia postępowania o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ramach którego szczegółowo analizowany jest ich wpływ na środowisko przyrodnicze (Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 54 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 r. poz. 1839) do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi lub magazynowa wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 – 5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 1 – 3 tej ustawy, 1 ha na obszarach innych niż wymienione powyżej. Przy czym przez powierzchnię zabudowy rozumie się powierzchnię terenu zajęłą przez obiekty budowlane oraz pozostałą powierzchnię przeznaczoną do przekształcenia w wyniku realizacji przedsięwzięcia).

Działania zaplanowane w Programie powinny być tak dostosowane, aby dodatkowo nie została zachwiana różnorodność biologiczna oraz nie zostało zniszczone bogactwo przyrodnicze.

Negatywne oddziaływania mogą nastąpić na etapie realizacji inwestycji, ale zakończą się one w momencie ukończenia prac budowlanych.

Możliwe oddziaływania negatywne na przyrodę i bioróżnorodność biologiczną będą miały związek z realizacją planowanych inwestycji, a przede wszystkim nowe rozwiązania infrastrukturalne.

W Programie zaplanowano inwestycje związane z rozwojem sieci drogowej, budową ścieżek rowerowych, budową infrastruktury wodno - kanalizacyjnej, pracami konserwacyjnymi na rowach melioracyjnych, modernizacją obiektów i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej itp. Ze względu, iż na etapie opracowania prognozy nie można jednoznacznie określić lokalizacji przebiegu tych projektów

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

oraz ze względu na dużą powierzchnię obszarów prawnie chronionych w powiecie negatywne oddziaływania będą analizowane po określeniu szczegółowo zakresu inwestycji.

Oddziaływania potencjalnie negatywne będą dotyczyć w głównej mierze sytuacji zmiany stosunków wodnych oraz wpływu na gatunki i siedliska zależne od wód, jak również prowadzenia dróg przez siedliska przyrodnicze oraz korytarze ekologiczne. Wytyczanie tras przez tereny biologicznie czynne, wiąże się z tworzeniem barier komunikacyjnych dla wielu gatunków zwierząt, powoduje także zakłócenia w funkcjonowaniu zwierząt i roślin w związku z emisją zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz hałasu. Przedsięwzięcia związane z ochroną przeciwpowodziową oraz konserwacją rowów melioracyjnych mogą zakłócać lokalne korytarze migracji ryb i zwierząt związanych ze środowiskiem wodnym. Nie przewiduje się jednak, aby ten wpływ mógł znacząco negatywnie oddziaływać na korytarze ekologiczne.

W sytuacji, gdy zaistnieje ryzyko, iż jakkolwiek z zakazów w stosunku do obszaru chronionego może zostać naruszony przeprowadzona zostanie ocena czy możliwe jest zastosowanie tzw. odstępstwa od zakazów w stosunku obszarów chronionych na terenie powiatu. Ocena taka może zostać przeprowadzona po szczegółowym ustaleniu lokalizacji danej inwestycji.

Realizacja założeń w ramach Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r., szczególnie w przypadku realizacji przedsięwzięć drogowych będzie uwzględniać ochronę drożności korytarzy ekologicznych.

Biorąc pod uwagę układ oraz charakter istniejących korytarzy ekologicznych na terenie objętym Programem należy stwierdzić, iż są one przede wszystkim powiązane z ekosystemami dolin rzecznych i ich okolic. Planowane są inwestycje związane z modernizacją obiektów i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej oraz prace konserwacyjne na rowach melioracyjnych. Przy zachowaniu odpowiednich standardów realizacyjnych np. prowadzenia prac poza okresem tarła i migracji płazów, wprowadzaniem przepławek dla ryb, ze względu na skalę zaplanowanych działań znaczące negatywne oddziaływanie na migrujące zwierzęta nie powinno wystąpić. Podobnie inwestycje związane z budową dróg mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na korytarze ekologiczne. Zastosowanie odpowiednich działań minimalizujących (np. przejścia dla zwierząt) pozwolą zachować naturalne szlaki migracji.

Jakość powietrza i klimat

Realizowane działania będą miały pozytywny wpływ na komponenty środowiska, zarówno oddziałując na nie w sposób pośredni, jak i bezpośredni. Ich oddziaływanie będzie zauważalne w zakresie krótkookresowym, a także długookresowym. Pozytywne oddziaływania będą miały działania ukierunkowane na rozwój energetyki opartej na źródłach odnawialnych, promowanie alternatywnych źródeł energii wśród mieszkańców gminy.

Realizacja inwestycji z zakresu przebudowy/remontu dróg może wymagać przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 62 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 r. poz. 1839) drogi o nawierzchni twardej całkowitej długości powyżej 1 km należą do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

oddziaływać na środowisko. Zgodnie z art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. 2021 r. poz. 247 ze zm.), obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko stwierdza w takim przypadku organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Podczas prac związanych z przebudową/remontem dróg będzie mieć miejsce emisja zarówno zorganizowana jak i niezorganizowana: gazów wylotowych z silników spalinowych maszyn drogowych i środków transportu, węglowodorów w czasie układania i utwardzania nawierzchni bitumicznych, emisji niezorganizowanej pyłu.

Ponadto działania związane z przebudową i remontem dróg spowodują upłynnienie ruchu samochodowego, a w efekcie ograniczenie emisji spalin i pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego oraz na stan klimatu akustycznego. W sposób pośredni pozytywnie oddziałuje to także na zdrowie człowieka i na inne organizmy żywe.

W przypadku eliminacji wyrobów zawierających azbest, potencjalnym zagrożeniem dla środowiska jest niewłaściwe prowadzenie demontażu prowadzące do emisji niebezpiecznych dla zdrowia i życia ludzi i zwierząt włókien azbestowych. Zadania te powinny być realizowane ze szczególną ostrożnością.

Wody

Realizacja zadań przewidzianych w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. nie spowoduje pogorszenia stanu wód powierzchniowych i podziemnych, w tym Głównych Zbiorników Wód Podziemnych i występujących na terenie powiatu ujęć wody i nie będzie miała negatywnego wpływu na osiągnięcie celów środowiskowych jednolitych części wód na obszarze powiatu wyszkowskiego.

Działania związane z rozbudową i bieżącą modernizacją sieci wodociągowo – kanalizacyjnej będą miały długotrwałe pozytywne oddziaływanie zarówno na wody powierzchniowe, jak i podziemne. Nowe oraz zmodernizowane odcinki sieci wodno - kanalizacyjnej ograniczą w znaczny sposób straty wody powstające na skutek przesyłu. Woda docierając do mieszkańców w dużej mierze trafia następnie do sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, gdzie zostają przywrócone jej parametry jakościowe. Budowa kanalizacji sanitarnej ograniczy przenikanie zanieczyszczeń do środowiska.

Negatywne oddziaływanie na wody zaproponowanych do realizacji zadań będzie miało charakter przejściowy i dotyczyć będzie wyłącznie etapu budowy poszczególnych elementów infrastruktury. Realizacja działań zawartych w Programie wpłynie na osiągnięcie celów w środowiskowych zawartych w „Aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”. Działania związane z gospodarką wodno – ściekową na terenie powiatu wpłyną na polepszenie jakości części wód i osiągnięcie ich dobrego stanu chemicznego i potencjału ekologicznego.

Oddziaływania negatywne na wody związane są z budową, modernizacją jak i eksploatacją dróg. Na etapie budowy dochodzi do odwodnienia terenu, co może skutkować czasowym obniżeniem zwierciadła wód gruntowych i zamianą stosunków wodnych. Ponadto do wód podziemnych mogą przedostawać się różnorakie zanieczyszczenia, jednak nie powinny wpłynąć znacząco na ich jakość.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Podczas użytkowania dróg zanieczyszczenia przedostają się do wód w wyniku infiltracji z wodami opadowymi i roztopowymi. Podstawą ochrony przed tego typu zanieczyszczeniami jest zastosowanie systemów odwodnień, które umożliwiają, w normalnych warunkach eksploatacji, absorpcję węglowodorów ropopochodnych. Chemizm wód ulega zmianom głównie za sprawą rozpuszczalnych w wodzie soli, które migrują do ekosystemów wodnych. Oddziaływania te będą pośrednie i długotrwałe.

Realizacja działań infrastrukturalnych może pociągać za sobą szereg negatywnych oddziaływań na etapie budowy konkretnych inwestycji infrastrukturalnych, takich jak odwadnianie wykopów, skutkujące obniżeniem zwierciadła wody podziemnej oraz infiltracją zanieczyszczeń z terenu budowy do ziemi i wód gruntowych. Oddziaływania te jednak będą mieć charakter lokalny i krótkotrwały.

Większość analizowanych działań może w sposób chwilowy negatywnie wpłynąć na wody na terenie gminy, ale oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i w perspektywie długoterminowej (po zakończeniu etapu realizacji inwestycji) oddziaływanie będzie wyłącznie pozytywne.

Zwierzęta, rośliny

Zdecydowana większość z zaproponowanych zadań nie wpłynie w negatywny sposób na zwierzęta i rośliny, a krótkotrwałe oddziaływania mogą wystąpić na etapie realizacji działań zaproponowanych w Programie Ochrony Środowiska.

Działania związane z przebudową i modernizacją dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich dotyczą tylko wymiany nawierzchni. Na etapie realizacji inwestycji związanej z wymianą nawierzchni dróg, może dojść do oddziaływania hałasu oraz emisji szkodliwych substancji związanych z wykorzystaniem pojazdów ciężkich, jednakże oddziaływanie ustąpi natychmiast po zakończeniu inwestycji.

W przypadku gdy dana inwestycja będzie wiązała się z koniecznością naruszenia zakazów w stosunku do gatunków chronionych konieczne będzie uzyskanie zgody na odstępstwo od tych zakazów na podstawie art. 56 ustawy o ochronie przyrody. Należy uznać, iż działania prowadzone w ten sposób nie będą powodowały trwałego negatywnego oddziaływania na środowisko i ustąpią po zakończeniu prac.

W programie wskazano na planowany montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych i powiatowych.

W trakcie realizacji ww. działań może dochodzić do płoszenia lub zamurowywania gniazdujących tam ptaków, a także hibernujących nietoperzy. Przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*) (objętych ścisłą ochroną gatunkową), w obrębie modernizowanych obiektów. W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prace prowadzić poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ww. ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie budynków, dla których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek)

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

łęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na obiektach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 14 kwietnia 2004 r. wymagają zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować jako niszczenie miejsc łęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Planowane działanie może być realizowane przy zachowaniu przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony środowiska i przyrody.

Na etapie eksploatacji paneli fotowoltaicznych nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na środowisko. Praca nie będzie powodować emisji hałasu, zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego (brak źródeł emisji). Nie przewiduje się również wytwarzania odpadów.

Wszystkie analizowane działania mogą w sposób chwilowy negatywnie wpłynąć na rośliny i zwierzęta na terenie powiatu, ale oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i w perspektywie długoterminowej (po zakończeniu etapu realizacji inwestycji) oddziaływanie będzie wyłącznie pozytywne.

Realizowane działania uwzględniają ochronę gatunkową roślin i zwierząt wynikającą z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, mającą na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu okazów gatunków oraz ich siedlisk i ostoi, dotyczących zakazów oraz odstępstw od zakazów w odniesieniu do ww. gatunków oraz wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, zwłaszcza:

- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183, ze zm.),
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409),
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408).

Krajobraz

Wpływ na krajobraz będą mieć głównie działania o charakterze inwestycyjnym. Inwestycje polegające na np. przebudowie dróg spowodują stałą zmianę w krajobrazie. Rodzaj oddziaływania (pozytywny bądź negatywny) jest uzależniony od lokalizacji danej inwestycji i otaczającego je terenu. Właściwie zaprojektowany i zlokalizowany w przestrzeni nie powinien negatywnie oddziaływać na środowisko.

Wszystkie analizowane działania mogą w sposób chwilowy negatywnie wpłynąć na krajobraz na terenie powiatu, ale oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i w perspektywie długoterminowej (po zakończeniu etapu realizacji inwestycji) oddziaływanie będzie wyłącznie pozytywne.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Ludzie

Przewiduje się, że niektóre z zaproponowanych działań mogą stanowić źródło potencjalnych oddziaływań na ludzi. Będą to przede wszystkim inwestycje budowlane związane z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu budowlanego, tj. przy budowie i przebudowie dróg, infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, usuwaniu wyrobów azbestowych. Mogą wystąpić uciążliwości zarówno dla ruchu pieszego jak i kołowego. Będą to jednak oddziaływania chwilowe i zakończą się w momencie sfinalizowania przedsięwzięcia. Po zakończeniu realizacji inwestycji oddziaływanie inwestycji będzie wyłącznie pozytywne.

Ważne jest odpowiednie przygotowanie inwestycji, w celu ograniczenia negatywnych oddziaływań: właściwe oznakowane miejsca pracy, wcześniejsze poinformowanie mieszkańców o przyszłych utrudnieniach. Prowadzone prace powinny przebiegać w godzinach dziennych, a przedsięwzięcia drogowe najlepiej poza godzinami szczytu komunikacyjnego. Wszystkie działania budowlane powinny być prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego i zasadami BHP.

Na etapie eksploatacji dróg, prowadzone działania powinny być zgodne z dopuszczalnymi standardami jakości powietrza i poziomu hałasu.

Eksploatacja sieci wodno-kanalizacyjnej niesie pozytywne skutki społeczne, podnoszące standard życia mieszkańców. Budowa i modernizacja stacji uzdatniania oraz sieci wodociągowych pozwoli na dostarczenie wody spełniającej warunki dla wody przeznaczonej do spożycia. Budowa sieci kanalizacyjnej pozwoli ograniczyć ilość zbiorników bezodpływowych i zmniejszy ilość zanieczyszczeń wód, co pośrednio wpłynie na polepszenie stanu zdrowia mieszkańców.

Zakłada się, że planowane przedsięwzięcia związane z budową instalacji fotowoltaicznych nie spowodują pogorszenia warunków bytu okolicznych mieszkańców oraz nie naruszają interesów osób trzecich. Planowane rozwiązania pozwolą na ograniczenie emisji substancji szkodliwych w wyniku zmniejszonej ilości spalanych paliw kopalnianych do produkcji energii elektrycznej.

Wpływ większości działań inwestycyjnych wyznaczonych w projekcie Programu ochrony środowiska dla powiatu wyszkowskiego na zdrowie i życie ludzi będzie oceniany w oparciu o procedurę ocen oddziaływania na środowisko w procesie ubiegania się o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji inwestycji na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 247, ze zm.).

Zabytki i dobra materialne

Wszystkie zapisy ukierunkowane są na poprawę jakości życia mieszkańców powiatu wyszkowskiego, stąd ewentualne negatywne oddziaływanie może mieć miejsce wyłącznie w wyniku niewłaściwej ich realizacji lub użytkowania. Przykładem może być poprawa jakości infrastruktury drogowej poprzez jej wyrównanie lub utwardzenie, co może przyczynić się do wzrostu natężenia ruchu lub do nadmiernej prędkości pojazdów. Z drugiej strony poprawie ulegnie jakość życia mieszkańców, zmniejszy się ryzyko wystąpienia kolizji spowodowanej złym stanem nawierzchni oraz uszkodzenia samochodów, a także wyeliminuje kurz i zapylenie środowiska w otoczeniu drogi.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszkowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Podsumowując, należy stwierdzić że, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów na zabytki i dobra materialne, jeśli ich realizacja będzie prawidłowa (przez prawidłową realizację działań rozumie się działania minimalizujące negatywny wpływ na omawiane komponenty - integrowane z krajobrazem przez odpowiednią lokalizację i ukształtowanie np. trasy dróg, dobór materiałów oraz zastosowanie zieleni, inwestycje liniowe należy grupować, co oznacza, że jeśli na tym samym obszarze planowane są np. inwestycja drogowa i energetyczna, można je poprowadzić po tej samej linii, aby zminimalizować ingerencje inwestycji w omawiane komponenty).

Zasoby naturalne

Energetyka odnawialna to jeden z zasadniczych elementów rozwoju zrównoważonego. Konieczność ograniczenia emisji zanieczyszczeń z procesów spalania paliw energetycznych to konieczność poszukiwania alternatywnych źródeł energii wobec ekonomicznego i fizycznego wyczerpywania się zasobu paliw kopalnych.

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływanie, za wyjątkiem działania związanego z modernizacją dróg. Potencjalne negatywne oddziaływanie zakończy się po realizacji inwestycji.

Powierzchnia ziemi

Oddziaływania na powierzchnię ziemi na terenie powiatu będą miały charakter bezpośredni i pośredni, krótkotrwały, negatywny (na etapie budowy i prac ziemnych, zdjęta warstwa ziemi).

Powstałe w trakcie prac masy ziemi winny być zagospodarowane w trakcie robót. Po etapie budowy i prac ziemnych oddziaływanie będzie wyłącznie pozytywne we wszystkich aspektach środowiskowych i w okresie długoterminowym.

10. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE DZIAŁAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU NA WYBRANE ELEMENTY ŚRODOWISKA

10.1. JAKOŚĆ POWIETRZA

Na terenie powiatu możliwa jest budowa instalacji fotowoltaicznych. W ramach realizacji dokumentu nie przewiduje się montaż instalacji wykorzystujących energię wiatru oraz dużych farm fotowoltaicznych.

Instalacje fotowoltaiczne

Instalacja pojedynczych baterii fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Niemniej jednak montaż baterii fotowoltaicznych może stanowić zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (np. jerzyki, jaskółki, wróble, kopcuszeki). Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków, aby nie płoszyć gniazdujących ptaków.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszkowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Inwestycje (potencjalne) polegające na lokalizacji paneli fotowoltaicznych zwłaszcza na dużych powierzchniach mogą prowadzić do powstania „efektu tafli wody”. Efekt ten polega na tym, że skutek odbijania promieni słonecznych przez panele słoneczne może dojść do kolizji ptaków z panelami, które mogą mylić je z taflą wody. Poprzez zajęcie dużej części powierzchni terenu może dojść do fragmentacji siedlisk i opuszczania miejsc gniazdowania. Przedsięwzięcie musi zostać tak zaprojektowane, aby:

- unikać przy wyborze lokalizacji obszarów prawnie chronionych;
- w przypadku lokalizacji farmy fotowoltaicznej na obszarach łąk i/lub w sąsiedztwie obszarów wodno-błotnych i zbiorników wodnych skonsultować się z ornitologami, w celu takiego zaprojektowania inwestycji, aby wyeliminować lub zminimalizować potencjalnie negatywne oddziaływanie na awifaunę;
- stosować panele fotowoltaiczne wyposażone w warstwy antyrefleksyjne, skutkujące brakiem efektu odbicia światła oraz panele posiadających białe granice i białe paski podziału, które zmniejszają znacznie przyciąganie bezkręgowców wodnych;
- prace związane z budową prowadzić poza okresem lęgowym ptaków,
- w taki sposób projektować budowę nowych linii napowietrznych i słupów, aby możliwie w największym stopniu eliminować w przypadku ptaków możliwość kolizji i porażenia prądem.

10.2. KLIMAT

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego

i gospodarczego rozwoju w tym także dla Polski. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” został opracowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyk związanych ze zmianą klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jakie niosą działania adaptacyjne mogące mieć wpływ nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Realizacja ustaleń niektórych zaproponowanych działań może mieć wpływ na mikroklimat.

Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać pogorszenie warunków wiatrowych (długie okresy bezwietrznej pogody, lub krótkotrwałe okresy z wiatrami o sile huraganu). Produkcja biomasy będzie podlegać takim samym ograniczeniom jak cała produkcja rolna ze względu na zmniejszenie dostępności wody, ograniczenie wydajności produkcji. W przypadku energii słonecznej można spodziewać się poprawy warunków w lecie ze względu na wydłużone okresy pogody słonecznej i zmniejszenie w zimie ze względu na dłuższe okresy z zachmurzeniem. W zakresie upraw roślin energetycznych kluczowy będzie rozwój nowych gatunków roślin, bardziej

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszkowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

odpornych na zmienne warunki pogodowe oraz innowacyjnych technik upraw do wykorzystywania w bardzo suchym oraz wilgotnym środowisku. Zmiany klimatu będą miały różnorodny wpływ na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do warunków zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. Istotne będzie wykorzystanie odnawialnych źródeł energii: energii słonecznej i biomasy.

Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu jest niezmiernie ważnym zagadnieniem, ponieważ problem utraty bioróżnorodności narasta wraz z postępującymi zmianami klimatu. Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów.

Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności – m.in. ze względu na zwiększone ryzyko powodziowe, wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego. Miasta zagrożone są bezpośrednio szczególnie trzema zjawiskami: intensyfikacją miejskiej wyspy ciepła i silnymi ulewami powodującymi podtopienia oraz suszą sprzyjającą deficytowi wody w miastach. W mniejszym stopniu zagrożenie stanowią silne wiatry, które z uwagi na dużą szorstkość podłoża w miastach tracą swoją siłę (zagrożenie to może dotyczyć małych miast oraz przedmieść o zabudowie rozproszonej). Miejska wyspa ciepła jest efektem zaburzonego przez powierzchnie sztuczne (asfalt, beton, pokrycia dachów itp.) przebiegu procesów wymiany energii między podłożem a atmosferą. Dodatkowo wzmacnia ją wzrastająca temperatura co sprzyja stresowi cieplnemu, stagnacji powietrza nad miastem, wzrostowi koncentracji zanieczyszczeń powietrza, w tym pyłu zawieszonego i smogu. Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna. Przewidywane zmiany klimatyczne i związane z nimi wzrost częstotliwości i intensywności susz w rolnictwie spowodują wzrost zapotrzebowania na wodę do nawodnień. Z obliczeń prognostycznych wartości niedoborów wody w glebie dla wybranych roślin wynika, że następuje ciągły proces przesuszania się gleby i zwiększania zagrożenia suszą. Obok suszy także intensywne opady stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

W związku ze wzrostem częstości występowania intensywnych opadów w okresie letnim, można oczekiwać zwiększenia potrzeb odwadniania. Przeprowadzone analizy wskazały, że należy oczekiwać zwiększenia częstości lat ze stratami plonów wynikających z niekorzystnego przebiegu pogody.

Część działań ujętych w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. będzie charakteryzowała się zarówno oddziaływaniami pozytywnymi lub neutralnymi, jak i negatywnymi w odniesieniu na zmiany klimatu.

Działanie obejmujące modernizację dróg powiatowych, obok ogólnej poprawy stanu powietrza w zakresie ilości emitowanych zanieczyszczeń (na skutek upłynnienia ruchu, skutkującego mniejszym spalaniem paliw) powodują z reguły przeniesienie negatywnego oddziaływania z jednego miejsca w inne (z terenów zabudowanych na tereny zlokalizowane poza terenami zabudowanym, które wcześniej charakteryzowały się o wiele lepszymi warunkami aerosanitarnymi). Ponadto zmiany pokrycia powierzchni ziemi wpływają na mikroklimat. Ich zwiększenie pogarsza lokalnie mikroklimat, tworząc tzw. wyspy ciepła.

Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań związanych ze zmianą klimatu:

- ochrona bioróżnorodności,
- zrównoważona gospodarka leśna,
- właściwa gospodarka przestrzenna uwzględniająca skutki zmian klimatu,
- dostosowanie systemu energetycznego do warunków zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą.

10.3. KLIMAT AKUSTYCZNY

Poprawa stanu technicznego dróg poprzez modernizację dróg powiatowych wpłynie na polepszenie komfortu przejazdu, zmniejszenie poziomu hałasu (w przypadku zastosowania nawierzchni cichych) oraz zwiększenie komfortu życia mieszkańców. Duże znaczenie ma prawidłowe osadzenie w nawierzchni drogi studzienek kanalizacyjnych. Poprawa infrastruktury transportowej powoduje poprawę płynności ruchu, przyspieszenie przejazdów, co wiąże się także ze zmniejszeniem emisji spalin i oszczędnością w zużyciu paliw. Rozwój infrastruktury transportowej ma także wpływ na dziedzictwo kulturowe w tym zabytki. Znaczące oddziaływania zadań związanych z przebudową/budową dróg będą przejściowe (krótkotrwałe), odwracalne i wystąpią jedynie w czasie prowadzonych robót.

Ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko na etapie realizacji poszczególnych zadań leży w gestii wykonawcy i dotyczy sprzętu (hałas, emisja spalin i wycieki), organizacji prac (np. koordynacja prac w pasie drogowym, unikanie prac będących źródłem znacznego hałasu w porze wieczornej). Minimalizowaniu znaczących oddziaływań na środowisko będzie służyło przestrzeganie obowiązujących zasad w zakresie gospodarki odpadami. Ograniczeniu emisji pyłu przy pracach ziemnych sprzyjają: zwilżanie powierzchni terenu i zwilżanie sypkiego materiału składowanego na przyzmacach (piasek), sztuczne bariery, jakimi są m. in. parkany okalające plac budowy.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Kompensacja przyrodnicza w przypadku realizacji inwestycji drogowych związana jest z prowadzeniem nasadzeń zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz montażem ekranów akustycznych, które mają za zadanie wyciszać hałas drogowy. Ponadto modernizowane drogi wyposażane są w instalacje odwadniające oraz przejścia dla zwierząt.

Działania w zakresie eliminacji bądź ograniczenia hałasu w zasięgu działalności gospodarczej powinny przyczynić się do poprawy warunków życia ludzi na terenach zabudowy mieszkaniowej położonych blisko zakładów. Prowadzenie systematycznie monitoringu pozwoli szybciej reagować na potencjalne przekroczenia dopuszczalnych norm emisji hałasu, a tym samym przyczynić się do wprowadzania przez podmioty gospodarcze nowocześniejszych technologii eliminujących negatywne oddziaływanie ze strony hałasu.

Realizowane działania w ramach Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. nie spowodują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112).

10.4. WODY

Rozbudowa i bieżąca modernizacja sieci wodno – ściekowej spowoduje pozytywny wpływ na środowisko m.in. zahamuje niekontrolowane odprowadzanie ścieków do wód i gleb oraz wiążący się z tym spływ powierzchniowy i migrację zanieczyszczeń w głąb gruntu na skutek filtracji, co niesie ryzyko skażenia wód. Ponadto możliwość włączenia się do sieci kanalizacyjnej spowoduje rezygnację mieszkańców z korzystania z odbiorników bezodpływowych, które często są nieszczelne, powodując wycieki zanieczyszczeń do gruntu. Wraz ze ściekami, do gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych przedostają się duże ilości m.in.: azotanów, fosforanów, chlorków, metali ciężkich. Związki te przyczyniają się do: zakwaszenia gleby, zmniejszenia ilości tlenu w wodzie, wzrostu wskaźników BZT₅, ChZT, powodując eutrofizację zbiorników oraz ich zarastanie. Przyczynia się to do pogorszenia walorów jakościowych gleb oraz wód, zmniejszając tym samym ich bioróżnorodność.

Należy pamiętać, iż oddziaływanie inwestycji wodno - kanalizacyjnych na etapie budowy będzie rodzić niedogodności związane z ograniczeniami komunikacyjnymi dla mieszkańców oraz pewne skutki w środowisku przyrodniczym (ingerencja w środowisko wodno-gruntowe, wpływ na krajobraz). Wymienione oddziaływania będą występować tylko w krótkim okresie (realizacja), a spodziewana wartość korzyści związanych ze skanalizowaniem czy zwodociągowaniem miejscowości przewyższy wielokrotnie sumę strat ekologicznych. Nowe oraz zmodernizowane odcinki sieci wod – kan ograniczą w znaczny sposób straty wody powstające na skutek przesyłu. Woda docierając do mieszkańców w dużej mierze trafia następnie do sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, gdzie zostają przywrócone jej parametry jakościowe. Budowa sieci wodociągowej zapewni mieszkańcom wodę do spożycia o lepszej jakości, a realizacja budowy kanalizacji sanitarnej ograniczy przenikanie zanieczyszczeń do środowiska.

Brak konserwacji rowów melioracyjnych może doprowadzić do podtopień oraz całkowitego ich zaniku. Właściwa melioracja gruntów rolniczych przynosi w bardzo krótkim czasie wymierne korzyści dla wszystkich. Prawidłowe stosunki wodne w glebie dają poprawę plonów, natomiast dobrze rozwinięta

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszkowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

eksploatacja melioracji podstawowej i szczegółowej zapobiega zalewaniu gruntów. Pozytywne efekty dla przepływu wód przyniosą prace polegające na usunięciu powalonych drzew, zatamowań bobrowych, wykaszaniu skarp.

10.5. LUDZIE

Część z zaproponowanych działań może stanowić źródło potencjalnych oddziaływań na ludzi. Będą to przede wszystkim inwestycje budowlane związane z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu budowlanego, tj. przy budowie i przebudowie dróg, ścieżek rowerowych, infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, usuwaniu wyrobów azbestowych. Mogą wystąpić uciążliwości zarówno dla ruchu pieszego jak i kołowego. Będą to jednak oddziaływania chwilowe i zakończą się w momencie zakończenia przedsięwzięcia. Dlatego ważne jest odpowiednie przygotowanie inwestycji, w celu ograniczenia negatywnych oddziaływań: właściwe oznakowane miejsca pracy, wcześniejsze poinformowanie mieszkańców o przyszłych utrudnieniach. Prowadzone prace powinny przebiegać w godzinach dziennych, a przedsięwzięcia drogowe najlepiej poza godzinami szczytu komunikacyjnego. Wszystkie działania budowlane powinny być prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego i zasadami BHP.

Eksploatacja sieci wodno-kanalizacyjnej niesie pozytywne skutki społeczne, podnoszące standard życia mieszkańców. Budowa sieci kanalizacyjnej pozwoli ograniczyć ilość zbiorników bezodpływowych i zmniejszy ilość zanieczyszczeń wód, co pośrednio wpłynie na polepszenie stanu zdrowia mieszkańców.

10.6. ROŚLINY, ZWIERZĘTA I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

Zdecydowana większość z zaproponowanych zadań wpłynie pozytywnie na zwierzęta i rośliny, a krótkotrwale negatywne oddziaływania mogą wystąpić na etapie realizacji działań zaproponowanych w Programie Ochrony Środowiska.

Działania związane z gospodarką wodno – ściekową na terenie gminy wpłyną na polepszenie jakości części wód powierzchniowych i podziemnych i osiągnięcie ich dobrego stanu chemicznego i potencjału ekologicznego i tym samym poprawę miejsc bytowania roślin i zwierząt.

Montaż instalacji OZE w perspektywie długoterminowej wpłynie pozytywnie na rośliny i zwierzęta poprzez poprawę jakości powietrza.

Budowa ścieżek/szlaków rowerowych odbywać się będzie wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych, na terenach zabudowanych, w związku z tym do negatywnego oddziaływania na roślinność, zwierzęta i różnorodność biologiczną może dojść tylko na etapie realizacji inwestycji poprzez np. naruszenie roślinności przydrożnej. Negatywne oddziaływanie ustąpi w momencie zrealizowania inwestycji. W perspektywie długoterminowej nastąpi pośrednie pozytywne oddziaływanie na ww. komponenty poprzez ograniczenie emisji spalin związane z możliwością zastąpienia podróży samochodem rowerem.

11. ANALIZA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r., należą takie, które mogą negatywnie wpłynąć na środowisko. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową i modernizacją sieci wodno - ściekowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależą będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W wyniku realizacji Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. może potencjalnie dojść do chwilowego, na etapie realizacji inwestycji oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia wynikające z Programu były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody. Oddziaływanie nastąpi natychmiast po zakończeniu realizacji inwestycji.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych powiatu.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w Programie na poszczególne komponenty środowiska:

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszkowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

i środków transportu. Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych.

- Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb itp.
- Na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza.

Różnorodność biologiczna (w tym rośliny, zwierzęta, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji.
- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i hiropterologiczną.
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych.
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk.
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji.
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym, jeśli na obszarze inwestycji lub w jej pobliżu gniazdują ptaki.
- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów.

Wody powierzchniowe i podziemne:

- w uzasadnionych przypadkach prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów (tam, gdzie zidentyfikowano ich obecność i takie działania są uzasadnione),
- stosowanie do budowy materiałów naturalnych,
- ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko,
- racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów,
- sprawne przeprowadzenie prac,
- stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska,
- uwzględnienie istniejących warunków hydrogeologicznych w rejonie planowanych przedsięwzięć,
- w przypadku kolizji z terenami zielni, niezbędne jest zabezpieczenie drzew wraz z ich bryłą korzeniową w pobliżu której prowadzone są prace,
- przeprowadzenie prób szczelności nowej sieci.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 7:00 a 20:00.
- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia.
- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych.
- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu.

Ochrona powierzchni ziemi:

- Na etapie projektowania należy rozważać koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni.
- Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzać rekultywację.
- W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchnicznych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów.
- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną.
- Prawidłowe przechowywanie substancji ropopochodnych oraz innych materiałów.
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.
- Właściwe postępowanie z odpadami.
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu.
- Powstałe podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów.
- Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu.
- Wykorzystanie mas ziemnych do wyrównania powierzchni ziemi (jeżeli jest to uzasadnione).

Ludzie:

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów Programu na zdrowie ludzkie, jeśli ich realizacja będzie prawidłowa. Wszystkie działania służą poprawie stanu środowiska, a co za tym idzie wpłyną na lepszą kondycję zdrowotną mieszkańców.

12. ANALIZA WPŁYWU DZIAŁAŃ UJĘTYCH W PROGRAMIE NA CELE ŚRODOWISKOWE JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD WYNIKAJĄCE Z RAMOWEJ DYREKTYWY WODNEJ

Działania przewidziane do realizacji w ramach Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. zostały przeanalizowane pod kątem oddziaływania na cele środowiskowe określone dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych. Spośród wszystkich działań mogących oddziaływać na środowisko jedynie *Rozbudowa i bieżąca modernizacja sieci wodno – ściekowej* może mieć wpływ na cele środowiskowe wynikające z Ramowej Dyrektywy Wodnej. Realizacja działania pozytywnie wpłynie na realizację zaplanowanych celów środowiskowych. Należy spodziewać się ograniczenia zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych w wyniku budowy sieci kanalizacyjnej, minimalizujących przypadki niewłaściwego zagospodarowywania ścieków komunalnych.

13. PROPOZYCJE DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH

Art. 51, ust. 2, pkt. pkt 3 lit. b) ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W przypadku projektu Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Programu. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę stanu środowiska na terenie powiatu i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka. W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji brak realizacji Programu prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

14. POTENCJALNE ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE

Zgodnie z przepisami zawartymi w dziale VI rozdziale 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, dotyczącym postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu Programu ochrony środowiska dla Powiatu

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. nie wykazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza Prognoza przygotowana została na potrzeby przeprowadzenia procedury w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. Głównym celem opracowania prognozy jest określenie potencjalnego oddziaływania realizacji ocenianego dokumentu na środowisko.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. stanowi podstawowe narzędzie do prowadzenia polityki ekologicznej na terenie powiatu. Głównym założeniem dokumentu jest poprawa stanu środowiska naturalnego oraz efektywne zarządzanie środowiskiem i jego zasobami.

Zakres prognozy

Zakres niniejszej prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 247, ze zm.).

Metody pracy i materiały wyjściowe

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autorzy kierowali się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotyczącą oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu POŚ

W przypadku braku realizacji zamierzeń zawartych w projektowanym dokumencie można spodziewać się:

- Pogorszenia stanu powietrza atmosferycznego;
- Narażenia mieszkańców na szkodliwe działanie hałasu oraz promieniowania elektromagnetycznego;
- Pogorszenia jakości wód powierzchniowych rzecznych i jeziornych oraz wód podziemnych;
- Zwiększania ryzyka powodziowego powiatu;
- Degradacji gleb;
- Zwiększenia ryzyka zagrożenia suszą;

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

- Pogarszających się walorów przyrodniczych i krajobrazowych;
- Niszczenia siedlisk, co wpłynie negatywnie na bioróżnorodność biologiczną;
- Zmniejszenie lesistości powiatu;
- Zwiększenia zagrożenia poważnymi awariami;
- Niskiego poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców.

Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu

Prognoza oddziaływania na środowisko analizuje stan środowiska naturalnego na terenie powiatu wyszkowskiego. Określa również potencjalny wpływ zaplanowanych inwestycji na poszczególne elementy środowiska.

Działania przewidziane do realizacji w ramach Programu, które mogą potencjalnie wpływać na środowisko to:

- Przebudowa i modernizacja dróg powiatowych.
- Montaż instalacji fotowoltaicznych w powiatowych jednostkach oświatowych.
- Montaż instalacji OZE na budynkach mieszkalnych na terenie powiatu.
- Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację.
- Budowa ścieżek/szlaków rowerowych.
- Prace konserwacyjne na rowach melioracyjnych.
- Modernizacja obiektów i urzędzeń ochrony przeciwpowodziowej.
- Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Cele ochrony przyrody wynikające z Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody oraz zakazy wynikające z ustanowionych form ochrony przyrody

Ocenia się, że realizacja postanowień zawartych w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. nie naruszy zasad gospodarowania na terenach będących formami przyrody prawnie chronionymi. Szczegółowa analiza potencjalnego oddziaływania na formy ochrony przyrody będzie dokonywana na etapie uzyskiwania poszczególnych decyzji środowiskowych.

Oddziaływania potencjalnie negatywne na obszary Natura 2000 będą dotyczyć w głównej mierze sytuacji zmiany stosunków wodnych oraz wpływu na gatunki i siedliska zależne od wód, jak również prowadzenia dróg przez siedliska przyrodnicze oraz korytarze ekologiczne. Wytarczanie tras przez tereny biologicznie czynne, wiąże się z tworzeniem barier komunikacyjnych dla wielu gatunków zwierząt, powoduje także zakłócenia w funkcjonowaniu zwierząt i roślin w związku z emisją zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz hałasu. Przedsięwzięcia związane z ochroną przeciwpowodziową oraz konserwacją rowów melioracyjnych mogą zakłócać lokalne korytarze migracji ryb i zwierząt związanych ze środowiskiem wodnym. Nie przewiduje się jednak, aby ten wpływ mógł znacząco negatywnie oddziaływać na korytarze ekologiczne.

Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie programu ochrony środowiska dla powiatu wyszkowskiego na wybrane elementy środowiska

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

Przeprowadzona prognoza pozwala stwierdzić, iż działania zawarte w Programie przyczynią się do poprawy stanu i jakości środowiska na terenie powiatu wyszkowskiego. Możliwe jest chwilowe i krótkoterminowe oddziaływanie na środowisko, w głównej mierze działań polegających na modernizacji infrastruktury kanalizacyjnej, prac modernizacyjnych budynków budowlanych oraz montażu OZE. Oddziaływanie to może być związane z emisją hałasu oraz zanieczyszczeń, a także chwilowym naruszeniem powierzchni ziemi wynikającym z wykorzystania sprzętu budowlanego. Aby zminimalizować nawet krótkotrwałe oddziaływanie na środowisko w prognozie przedstawiono szereg działań mających na celu zapobieganie oraz ograniczenie negatywnego wpływu planowanych działań na środowisko.

Propozycje działań alternatywnych

W przypadku projektu Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Programu. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę stanu środowiska na terenie powiatu i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka. W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji brak realizacji Programu prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

SPIS TABEL

TABELA 1. WYNIKOWE KLASY DLA STREFY MAZOWIECKIEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ, UZYSKANE W OCENIE ROCZNEJ ZA 2020 R. DOKONANEJ Z UWZGLĘDNIENIEM KRYTERIÓW USTANOWIONYCH W CELU OCHRONY ZDROWIA.	7
TABELA 2. RODZAJ PRZEKROCZEŃ ODNOTOWANYCH NA TERENIE GMIN POWIATU WYSZKOWSKIEGO W 2020 R.	8
TABELA 3. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ GAZOWYCH DO POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH [T/ROK] NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO.	11
TABELA 4. SZACUNKOWA LICZBA KOTŁÓW DO WYMIANY W RAMACH DZIAŁANIA WMAOEPOW, W GMINACH POWIATU WYSZKOWSKIEGO W LATACH 2021–2026.	12
TABELA 5. DOPUSZCZALNE POZIOMY HAŁASU W ŚRODOWISKU – POZIOM DOBOWY.	14
TABELA 6. DOPUSZCZALNE POZIOMY HAŁASU W ŚRODOWISKU – POZIOM DŁUGOOKRESOWY.	15
TABELA 7. POJAZDY ZAREJESTROWANE NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO W LATACH 2015-2019.	16
TABELA 8. POWIERZCHNIE TERENU EKSPONOWANE NA HAŁAS ORAZ LICZBA MIESZKAŃCÓW NARAŻONYCH NA PRZEKROCZENIA DOPUSZCZALNYCH POZIOMÓW HAŁASU DLA ODCINKÓW Z TERENU POWIATU WYSZKOWSKIEGO.	18
TABELA 9. PROCENTOWY UDZIAŁ POWIERZCHNI TERENU EKSPONOWANEJ NA HAŁAS W ZASIĘGU OBSZARU ANALIZOWANEGO ODCINKA Z UWZGLĘDNIENIEM ODCINKÓW Z TERENU POWIATU WYSZKOWSKIEGO.	19
TABELA 10. ZAKRESY CZĘSTOTLIWOŚCI PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH, DLA KTÓRYCH OKREŚLA SIĘ PARAMETRY FIZYCZNE CHARAKTERYZUJĄCE ODDZIAŁYWANIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH NA ŚRODOWISKO ORAZ DOPUSZCZALNE POZIOMY PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH, CHARAKTERYZOWANE PRZEZ DOPUSZCZALNE WARTOŚCI PARAMETRÓW FIZYCZNYCH DLA MIEJSC DOSTĘPNYCH DLA LUDNOŚCI. ...	21
TABELA 11. STACJE BAZOWE NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO.	22
TABELA 12. WYNIKI PRZEPROWADZONYCH POMIARÓW PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO.	23
TABELA 13. RZEKI I KANAŁY ZLOKALIZOWANE W GRANICACH POWIATU WYSZKOWSKIEGO, STANOWIĄCE UZUPEŁNIENIE ZASOBÓW WÓD NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO.	25
TABELA 14. OCENA JCWP NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO NA PODSTAWIE BADAŃ PROWADZONYCH W LATACH 2015-2020.	27
TABELA 15. CELE ŚRODOWISKOWE WYZNACZONE DLA JCWP NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO.	28
TABELA 16. CHARAKTERYSTYKA JCWPD NR 50.	31
TABELA 17. CHARAKTERYSTYKA JCWPD NR 51.	32
TABELA 18. CHARAKTERYSTYKA JCWPD NR 54.	32

**Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu
Wyszkowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.**

TABELA 19. CHARAKTERYSTYKA JCWPD NR 55.....	33
TABELA 20. BADANIA WÓD PODZIEMNYCH PROWADZONE W OSTATNICH LATACH NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO.	35
TABELA 21. CELE ŚRODOWISKOWE WYZNACZONE DLA JCWPD NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO.	35
TABELA 22. ZŁOŻA PIASKÓW I ŻWIRÓW NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO– STAN NA 31.12.2020 R.....	37
TABELA 23. ZŁOŻA SUROWCÓW SZKLARSKICH NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO – STAN NA 31.12.2020 R.	38
TABELA 24. ZŁOŻA PIASKÓW KWARCOWYCH D/P BETONÓW KOMÓRKOWYCH NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO – STAN NA 31.12.2020 R.	38
TABELA 25. WYROBY AZBESTOWE NA TERENIE GMIN POWIATU WYSZKOWSKIEGO [KG].	44
TABELA 26. LICZBOWE ZESTAWIENIE POMNIKÓW PRZYRODY NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO (STAN NA 31.12.2020 R.).	44
TABELA 27. OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO.	45
TABELA 28. OBSZARY OCHRONY SIEDLISKOWEJ NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO.	46
TABELA 29. UŻYTKI EKOLOGICZNE NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO.....	48
TABELA 30. WSKAŹNIKI LESISTOŚCI NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO (STAN NA 31.12.2020 R.).	51
TABELA 31. OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DZIAŁAŃ PRZEWIDZIANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU WYSZKOWSKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO 2028 R.....	60
TABELA 32. PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIE ZAPISÓW PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU WYSZKOWSKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO 2028 R. WRAZ Z UWZGLĘDNIENIEM RODZAJU ODDZIAŁYWANIA.....	62

SPIS RYSUNKÓW

RYSUNEK 1. ZASIĘG OBSZARÓW PRZEKROCZENIA POZIOMU DOCELOWEGO STĘŻENIA B(A)P W PYLE ZAWIESZONYM PM10	9
RYSUNEK 2. OCENA STANU JCWP RZECZNYCH BADANYCH W 2018 ROKU.	27
RYSUNEK 3. GŁÓWNE ZBIORNIKI WÓD PODZIEMNYCH NA TERENIE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO	30
RYSUNEK 4. LOKALIZACJA JCWPD NR 50.....	31
RYSUNEK 5. LOKALIZACJA JCWPD NR 51.....	32
RYSUNEK 6. LOKALIZACJA JCWPD NR 54.....	33
RYSUNEK 7. LOKALIZACJA JCWPD NR 55.....	34

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.

RYSUNEK 8. KORYTARZE EKOLOGICZNE PRZEBIEGAJĄCE PRZEZ TEREN POWIATU WYSZKOWSKIEGO 51

SPIS WYKRESÓW

WYKRES 1. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ GAZOWYCH DO POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH [T/ROK] W LATACH 2016 – 2020. 10

WYKRES 2. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ PYŁOWYCH DO POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH [T/ROK] W LATACH 2016 – 2020. 11

WYKRES 3. ODPADY WYTWORZONE NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO Z WYŁĄCZENIEM ODPADÓW KOMUNALNYCH W LATACH 2016-2020. 40

WYKRES 4. ODPADY ZEBRANE NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO W OSTATNICH LATACH..... 41

WYKRES 5. ODPADY ZEBRANE W CIĄGU ROKU 2019 [T] NA TERENIE GMIN POWIATU WYSZKOWSKI. 41

WYKRES 6. MASA WYTWORZONYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH PRZEZ JEDNEGO MIESZKAŃCA W GMINACH POWIATU WYSZKOWSKIEGO W 2020 ROKU. 42

WYKRES 7. POWIERZCHNIA LASÓW [HA] NA TERENIE POWIATU WYSZKOWSKIEGO W LATACH 2016-2020. 52